

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 13C/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723201015
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Lehotský
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6723201015.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jurajom Lehotským, v spore žalobcu X. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F.O. XXX/X, XXX XX A., právne zastúpený advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, IČO: 42 307 155, so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 5.371,31 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.371,31 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradíť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% do 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 10.3.2023 žiadal žalobca zaviazať žalovaného k povinnosti uhradiť sumu 5.371,31 Eur titulom škody, ktorú vyčíslil ako nemajetkovú ujmu. Nárok uplatňovaný v konaní odvodzoval od škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj ako „Smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola vôbec implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Z dôvodu neimplementovania Smernice do nášho právneho poriadku vznikla žalobcovi porušením úniijného práva škoda. Pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Únie jednotlivcovi je potrebné tento nárok na náhradu škody posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie. Týmto ustanoveniami sú § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúce nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobca v konaní domáhal. Žalobca v žalobe okrem iného uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru a vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu aktuálne vykonáva v služobnej hodnosti Z., vo funkcii hasič záchranár špecialista, v čate „A“ na Okresnom riaditeľstve HaZZ vo I., na hasičskej stanici v A.. Prácu hasiča vykonáva od roku XXXX, teda ku dňu podania tejto žaloby už viac než XX rokov. „Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ1 je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 ZoHaZZ) a to tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ - ďalej aj „určená služobná pohotovosť“). Jedna pracovná (služobná) zmena hasiča sa teda skladá z:

- 1.) výkonu služby, a
- 2.) určenej služobnej pohotovosti.

Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti (t. j. v pomere 17/7), s účinnosťou od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté

na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti (t. j. v pomere 16/8). Celkovo v rámci jednej pracovnej zmeny strávim ako hasič na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín.

Okrem určenej pohotovosti, ktorú odpracujem počas každej pracovnej zmeny, mi ako hasičovi môže byť (a aj pravidelne býva) nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“) a to napr. v prípade, ak je nevyhnutné zabezpečiť personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov, pri rozsiahlych požiaroch, živelných pohromách resp. iných udalostiach vyžadujúcich zvýšený počet hasičov, na zastupovanie kolegov, ktorí nemôžu nastúpiť do služby z dôvodu náhlych nepredvídateľných okolností a pod.

Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti.

Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) - viď § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Podľa výšky náhrady poskytovanej za výkon pohotovosti, ktorá závisí od toho, či je pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň alebo v deň služobného pokoja, je určená služobná pohotovosť rozlišovaná resp. označovaná aj ako tzv. „15%-ná pohotovosť“ a „30%-ná pohotovosť“.

Samotný výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na:

- a) aktívnu časť služobnej pohotovosti - v prípade, ak je nahlásený výjazd (pri požiari, živelnej udalosti, havárii a pod.) sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas, a
- b) neaktívnu časť služobnej pohotovosti.

Určené služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod.

V prípade, ak je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a ako hasiči sme vyslaní na zásah, mení sa táto služobná pohotovosť na prácu nadčas. Keďže v mieste výkonu služby - na hasičskej stanici v A. sa striedajú 3 hasičské zmeny - čaty „A“, „B“ a „C“, pracovný čas hasiča je rozvrhnutý tak, že každý tretí deň odslúži každá hasičská zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. určenú služobnú pohotovosť (§ 86 ods. 2 ZoHaZZ v spojení s § 92 ods. 1 ZoHaZZ).

Nakoľko sa striedajú tri hasičské zmeny - prvá čata „A“, druhá čata „B“ a tretia čata „C“, sú služobné zmeny hasičov (t. j. pracovný čas) rozvrhnuté v zásade tak, že každý tretí deň hasič odslúži (minimálne) 24 hodín v rámci zmeny a následne má dva dni voľna. Vzhľadom na takéto rozvrhnutie služobného času každá hasičská zmena mesačne odslúži aspoň 10 pracovných zmien, pričom v niektorých mesiacoch je to až 11 zmien. V niektorých týždňoch hasiči odslúžia 2 zmeny týždenne (48 hodín) a v niektorých týždňoch na hasiča vyjdú 3 zmeny týždenne (72 hodín) a to v závislosti od toho, na ktoré dni im pripadnú dni služobných zmien v týždni (v prípade, ak hasič má zmenu v pondelok, ďalšie zmeny mu pripadnú na štvrtok a nedeľu, čo sú 3 zmeny v týždni).

Pri takto stanovenom rozvrhnutí služobného času má teda hasič stráviť v službe minimálne 240 hodín (pri 10 zmenách za mesiac) až 264 hodín mesačne (pri 11 zmenách za mesiac). Do tohto rozsahu pritom nie sú zahrnuté hodiny nadčasov, keďže častokrát sa stane, že pred koncom služby (napr. o 05:00 hod. ráno) je vyhlásený poplach a je potrebné ísť vykonať výjazd k požiaru, ktorého hasenie trvá 5 hodín - v takomto prípade teda hasič strávi v práci v rámci jednej zmeny 29 hodín nepretržite).

Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).

10. S poukazom na vyššie opísané rozvrhnutie služobného času, ktorého súčasťou je aj určená služobná pohotovosť vykonávaná v mieste výkonu služby (t. j. na hasičskej stanici), som v žalovanom období február 2020 - január 2023 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%-nej pohotovosti) odpracoval:

- v období od februára 2020 do decembra 2020 vrátane: 484,53 hodín,

- v období od januára 2021 do decembra 2021 vrátane: 572,40 hodín,
- v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 608,52 hodín,
- v období januára 2023 (t.j. od 01.01.2023 do 31.01.2023 vrátane): 48 hodín.

Za žalované obdobie od februára 2020 do januára 2023 vrátane (t. j. od 01.02.2020 do 31.01.2023 - ďalej aj „žalované obdobie“), som odpracoval spolu 1713,45 hodín určenej služobnej pohotovosti.

Za žalované obdobie som pritom celkovo odpracoval spolu 1786,63 hodín služobnej pohotovosti (určenej + nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mi nebola započítaná do pracovného času. Môj priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od februára 2020 do januára 2023 vrátane, dosiahol 50,49 hodín týždenne.

Zdôrazňujem, že počas celého trvania služobnej pohotovosti, t. j. počas všetkých hodín, ktoré odsľužim v rámci služobnej pohotovosti, sa ako hasič musím zdržiavať na pracovisku, t. j. na hasičskej stanici, z tohto miesta sa nesmiem vzdialiť a musím byť vždy počas celej doby služobnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od nahlásenia, preto musím byť počas služobnej pohotovosti oblečený v služobnej rovnošate a musím byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite vykonať výjazd na miesto určenia. Teda aj napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. „neaktívna časť“, počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, tak aj tento časový úsek som povinný tráviť na pracovisku a celý čas musím byť okamžite pripravený poskytnúť zamestnávateľovi svoje služby - vykonať služobný zásah.

Napriek uvedeným skutočnostiam sa však služobná pohotovosť (t. j. všetky hodiny „neaktívnej časti“ služobnej pohotovosti) nezapočítava do pracovného času a teda tieto odpracované hodiny nie sú považované za odpracovaný čas! Zjednodušene povedané, napriek tomu, že v práci strávim v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín, tak v súčasnosti 8 hodín z tohto času (do konca roku 2021 to bolo 7 hodín), ktoré strávim na pracovisku pripravený na výkon práce, nie je považovaných za pracovný čas!

Táto skutočnosť sa v praxi prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci august 2020 sa v mojom fonde pracovného času uvádza počet hodín 187, tento údaj nezohľadňuje ďalších 55,67 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Z takto nereálne vykazovaného fondu pracovného času, ktorý reálne nezohľadňuje odsľuženú služobnú pohotovosť sa potom javí, že môj priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však pravidelne v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Keďže sa vo fonde pracovného času pracovná pohotovosť nezohľadňuje, tak ak vychádzame z deklarovanej počtu hodín vo fonde pracovného času, potom sa javí, že za mesiac august 2020 bol môj priemerný týždenný pracovný čas len 42,21 hodiny (187 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = priemer 42,21 hodín za týždeň), avšak v skutočnosti bol môj priemerný týždenný pracovný čas 54,78 hodín (242,67 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = 54,78 hodín za týždeň), nie teda 42,21 hodín za týždeň, ako je to formálne vykazované vo fonde pracovného času a ako je to deklarované aj mojim služobným úradom - Hasičským a záchranným zborom.

S poukazom na uvedené skutočnosti a vzhľadom na údaje vyplývajúce z priložených listinných dôkazov (viď Dôkaz 2 a Dôkaz 3) je zrejmé, že môj priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku skutočnosti, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti mi nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.

Tak ako je vyššie uvedené žalobca si uplatňoval nároky jednak z vnútroštátnej úpravy, kde poukazoval na zákon o hasičskom a záchrannom zbere, ako aj smernicu článok 6 upravujúci maximálny týždenný pracovný čas. Podľa písm. b/ uvedeného článku priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Smernica, na ktorú žalobca poukazoval predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát EÚ povinná dodržiavať. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená aj zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybného aplikácie alebo opomenutia aplikácie zo strany členského štátu, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Tu je nevyhnutné zdôrazniť, že zodpovednosť štátu v prípade porušenia komunitárneho práva je absolútna a objektívna, členský štát sa jej nemôže za žiadnych okolností zbaviť, ani sa z nej exkulpovať a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Zároveň poukazoval žalobca aj na Ústavu Slovenskej republiky článok 7 Ústavy a článok 144 ods. 1 Ústavy SR. Z vyššie uvedenej zásady prednosti a priamej aplikovateľnosti komunitárneho práva vyplýva, že ustanovenia zákona o

HaZZ by mali byť v súlade so smernicou, pričom v prípade existencie rozporu medzi ustanoveniami zákona a smernicou má prednosť smernica ako právny predpis vyššej právnej sily. V tejto súvislosti žalobca poukazoval na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a citoval viacero rozhodnutí. Smernica nebola správne transportovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení zákona o HaZZ, pričom ustanovenia zákona sú v rozpore s článkom 6, písm. b/ Smernice. Zákon o HaZZ umožňuje služobnému úradu, aby služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho na jednej strane stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora a ako ho na druhej strane upravuje zákon o HaZZ. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že časť pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu pracovný čas, je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby. Zákon o HaZZ vymedzuje služobný čas v ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2 a okrem uvedeného vymedzenia služobného času ďalej upravuje podmienky výkonu štátnej služby príslušníkov HaZZ v ustanoveniach § 86 až § 94, kde sú vymedzené pojmy ako nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia zákona o HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, pričom v skutočnosti sa tento čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je rozdiel medzi zákonom na jednej strane a všeobecným pracovnoprávnym predpisom Zákonníkom práce na strane druhej (§ 96 ods. 2 ZP). Za zákona o HaZZ však žiadne také ustanovenie ako je v § 96 ods. 2 ZP neobsahuje, pričom v zmysle § 12 ods. 6 Zákona o HaZZ je citovaná úprava § 96 ods. 2 ZP neaplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ, pričom v skutočnosti sa pracovná (služobná) pohotovosť príslušníkov HaZZ nezapočítava do pracovného času. Keďže zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času tak práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor zákona o HaZZ s komunitárnym právom, konkrétne s ustanoveniami smernice, ako aj judikatúrou súdneho dvora. Formálne z hľadiska vykazovaného fondu pracovného času sa však na papieri javí služobný (pracovný) čas žalobcu, že nepresahuje 48 hodín týždenne. Je tomu tak, ale len z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava zákona o HaZZ do služobného (pracovného) času hasiča nezarátava čas služobnej pohotovosti. Služobná pohotovosť, ktorá je pravidelne nariadovaná a ktorú odpracuje nie je v zmysle našej vnútroštátnej právnej úpravy považovaná za súčasť žalobcovho služobného času. Služobnú pohotovosť je však nevyhnutné v zmysle citovanej judikatúry súdneho dvora považovať za pracovný čas tak ako to kogentne stanovuje smernica. Žalobca poukazoval na to, že je zjavné, že vnútroštátna úprava Slovenskej republiky, konkrétne úprava pracovného času obsiahnutá v zákone o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ jeho služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6, písm. b/ smernice a to v dôsledku skutočností, že služobná pohotovosť nie je podľa zákona o HaZZ považovaná za súčasť služobného (pracovného) času hasiča.

K otázke aktívnej a pasívnej legitímácie žalobca poukázal na to, že je fyzickou osobou, ktorá má trvalý pobyt v mieste bydliska a mieste výkonu práce. Žalobu podáva ako jednotlivec voči žalovanému, kde sa domáha „náhrady škody“ vzniknutej porušením únievého práva a aktívnu vecnú legitímáciu odvodzuje aj z rozhodnutia Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß s tým, že článok 6, písm. b/ smernice má priamy účinok, keďže priznáva právo jednotlivcom, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, žalovaným je štát Slovenská republika konajúca prostredníctvom ústredného štátneho orgánu, ktorým je Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre policajný zbor a hasičský a záchranný zbor. Ministerstvo je zároveň aj garantom riadnej transpozície smernice do slovenského právneho poriadku, pričom práve v dôsledku nesprávnej transpozície smernice vznikla žalobcovi škoda, ktorej sa vo forme nemajetkovej ujmy v tomto konaní domáhal. V zmysle judikatúry súdneho dvora takúto náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovedné z verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodený jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením unijného práva zo strany štátu v prípade ak sú splnené tri podmienky 1/ že cieľom porušenej právne normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2/ existencia škody a 3/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

V prípade splnenia všetkých troch podmienok je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získavania náhrady. Náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti. Pri rešpektovaní zásad ekvivalencie a efektivity je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody porušením unijného práva žalovaný, t.j. Slovenská republika, keďže neprijala opatrenie nevyhnutné na zabezpečenie dodržania požiadavky vyplývajúcej z článku 6, písm. b/ smernice.

Pokiaľ ide o prvú podmienku a to, že cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, tu žalobca uvádzal, že článok 6, písm. b/ smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia. Pravidlo sociálneho práva vyplývajúce z článku 6, písm. b/ smernice nemožno podrobiť akejkolvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, pričom ustanovenie článku 6, písm. b/ smernice jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovoľávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Už len vzhľadom na obsah a účel samotnej smernice považoval žalobca za zjavné a nepochybné, že cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom pracovníkom. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že v každom jednotlivom prípade porušenie práva únie sa považuje za dostatočne závažné pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora v danej oblasti. Opätovne poukázal na nespočetné množstvo judikatúry, kde súdny dvor opakovane rozhodol a aj rozhoduje, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas tak ako to predpokladá smernica.

Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorou je existencia škody tu žalobca uvádzal, že smernica ako taká neobsahuje ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave zároveň nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy, nemôžu byť zjavne upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady. Zároveň náhrada škody musí byť primeraná vzniknutej ujme. Právny poriadok Slovenskej republiky neobsahuje konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla poškodenému porušením práva únie, v tomto prípade porušením článku 6, písm. b/ smernice. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou súdneho dvora v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie členským štátom sa subsidiárne používa vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie a efektivity. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalovaného nároku na náhradu škody mal za to žalobca, že ním uplatnený nárok je pri absencii vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva únie jednotlivcovi potrebné analogicky vychádzať z ustanovení nášho právneho poriadku, konkrétne ustanovení občianskeho zákonníka upravujúcich nemajetkovú ujmu (§ 11 - 13 OZ). V danom prípade porušením článku 6, písm. b/ smernice bolo a je aj naďalej porušované právo žalobcu na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvené v Ústave SR. Zároveň sú porušované aj jeho osobnostné práva na súkromie a rodinný život, rovnako priznané a garantované Ústavou SR. Vzhľadom na skutkový stav popísaný žalobcom mal za to, že dlhoročne dochádza k porušovaniu jeho osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj porušenie práva na súkromie a rodinný život v príčinnej súvislosti s tým, že musí reálne odpracovať viac ako je v zmysle smernice povinný. Tým je daný aj základ nároku na náhradu škody, ktorý má v tomto prípade v podmienkach slovenského právneho poriadku povahu nemajetkovej ujmy, pričom náhrady tejto nemajetkovej ujmy v peniazoch sa žalobou domáha.

K tretej podmienke, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením článku 6, písm. b/ smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy žalobca uviedol, že túto považuje za zjavnú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenie článku 6, písm. b/ smernice do zákona o HaZZ smernica by sa reálne správne aplikovala, nedošlo by k porušeniu jeho práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by mal nárok ak by bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas v zmysle ustanovení smernice.

„Výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca odvíjal od toho, že ustanovenie § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, ktoré upravuje odmenu za nariadenú služobnú pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania štátnej služby, je tým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie „najbližšie“ k stanoveniu

výšky žalovaného nároku. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré mi neboli započítané do služobného času, je podľa môjho názoru možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ), keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu mojich práv nedochádzalo, pričom k tomuto porušovaniu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti, ktorá sa mi však nezapočítavala do služobného (pracovného) času. Mám preto za to, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia.

Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade určenej služobnej pohotovosti odpracovanej v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%).

Uvedeným spôsobom stanovená a touto žalobou uplatňovaná primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30% z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), t.j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou môjho služobného platu (50% - 15% = 35%, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50% - 30% = 20%).

Takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch musí spĺňať predovšetkým satisfakčnú funkciu, pričom z tohto pohľadu považujem žalovanú výšku náhrady škody za jednoznačne primeranú. Náhrada nemajetkovej ujmy má však plniť aj preventívnu a sankčnú funkciu, teda má odradiť porušovateľa (v tomto prípade žalovaného - štát) od protiprávneho konania a má takýmto spôsobom zabezpečovať aj generálnu prevenciu pred pokračovaním v porušovaní práva, pričom práve preto musí byť sankcia (v zmysle výšky relatívnej satisfakcie) patrične dôrazná a dostačujúca. Napokon považujem za nepochybné, že žalovaná výška nemajetkovej ujmy nemá voči žalovanému likvidačný charakter a teda je zo všetkých rozhodujúcich hľadísk primeraná a opodstatnená.

Napokon na tomto mieste už len pre úplnosť, poznajúc argumentáciu žalovaného v obdobných sporoch, opätovne zdôrazňujem, že touto žalobou si neuplatňujem mzdový nárok, ale domáham sa náhrady škody porušením únieového práva, pričom takýto spôsob výpočtu žalovaného nároku som zvolil len z dôvodu, že neexistuje právna úprava, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Spôsob vypočítania výšky žalovaného nároku nemení nič na jeho povahe resp. právnom titule základu nároku, preto len spôsobom, ako tento žalovaný nárok vypočítavam, neznamená, že žalobou uplatňujem mzdový nárok.

Pokiaľ ide o splatnosť jednotlivých dielčích nárokov na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy, mám za to, že tieto nároky vznikajú postupne a osobitne za každý jednotlivý mesiac, v ktorom boli moje práva porušované, a to vždy ku dňu splatnosti mzdy za daný mesiac. Vzhľadom na povahu týchto nárokov mám totiž za to, že nemajetková ujma vznikla každý mesiac po tom, čo v priamej súvislosti s porušením mojich práv táto moja ujma nebola kompenzovaná v služobnom plati navyše o 35% resp. 20% (teda „doplátok“ do sumy 50% za každú odpracovanú hodinu určenej služobnej pohotovosti, ako keby bola táto odpracovaná ako nariadená služobná pohotovosť podľa § 122 ods. 1 písm. a) ZoHaZZ), preto za rozhodujúci moment pre vznik tejto ujmy považujem výplatný termín.

U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10. dňu nasledujúceho mesiaca za predchádzajúci mesiac. Splatnosť mzdy za mesiac február 2020 teda nastala dňa 10.3.2020, splatnosť mzdy za mesiac marec 2020 nastala dňa 10.4.2020 atď. Vzhľadom k všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka si preto touto žalobou žalobca uplatňoval nárok spätne za

obdobie 3 rokov pred podaním tejto žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac február 2020 (ktorá nastala 10.3.2020) až po január 2023 vrátane.

Nemajetkovú ujmu za príslušný kalendárny mesiac možno určiť ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v daný kalendárny mesiac a 35% alebo 20% z príslušnej časti služobného platu za každú odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti v závislosti od toho, či hodiny služobnej pohotovosti boli odpracované počas bežného služobného dňa (50% - 15% = 35%) alebo v deň služobného pokoja (50% - 30 % = 20%).“

Žalobca ďalej presne rozpisal jednotlivé obdobia rokov 2020, 2021, 2022 a januára 2023, kde si uplatňoval spolu náhradu škody v celovej výške 5.371,31 Eur.

2. Okresný súd Zvolen doručil žalobu žalovanému do vlastných rúk, pričom žalovaný sa podrobne k predmetnej žalobe písomne vyjadril a vo svojom písomnom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Žalobca sa domnieva, že uplatnený nárok na náhradu škody žalobcovi vznikol v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako „Smernica“ či „Smernica 2003/88/ES“) do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 315/2001 Z. z.“). Z tohto dôvodu žalobca tvrdí, že počas celého žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, v zmysle ktorého priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

Podľa článku 1 ods. 2 Smernice 2003/88/ES, cit.: „Táto smernica sa vzťahuje na:

a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a

b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.“

Z vyššie uvedeného článku vyplýva vecná pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, ktorá v článku 1 ods. 2 definuje okruh vzťahov, na ktoré sa má Smernica 2003/88/ES aplikovať. Otázka osobnej pôsobnosti, t.j. určenia jednotlivých odvetví činnosti, na ktoré sa má Smernica 2003/88/ES vzťahovať je upravená v článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES a článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES.

Podľa článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, cit.: „Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.“

Podľa článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES, cit.: „Ustanovenia smernice 89/391/EHS sa úplne uplatňujú na záležitosti uvedené v odseku 2, bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie a/alebo osobitné ustanovenia tejto smernice.“

Pôsobnosť Smernice 2003/88/ES je v zmysle článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES a článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES vymedzená s odkazom na článok 2 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (ďalej len ako „Smernica 89/391/EHS“).

Podľa článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS, cit.: „Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.).“

Podľa článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, cit.: „Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.“

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Inak povedané, Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.

Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak ako to tvrdí žalobca.

Podľa názoru žalovaného preto štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru

vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.).

Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS.

Žalovaný má za to, že žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice, nakoľko podľa nášho názoru sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Rozsah pôsobnosti Smernice stanovuje článok 1 ods. 3, podľa ktorého táto Smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 Smernice 89/391/EHS. Smernica Rady 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 stanovuje, že Smernica 89/391/EHS sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Z dikcie daného článku vyplýva, že ide len o exemplifikatívny a nie taxatívny výpočet činností, ktoré možno označiť ako osobitné činnosti verejných služieb. Žalovaný má za to, že štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z tohto dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu.

Podľa § 12 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, cit.: „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa podieľa na:

- a) riadení a vykonávaní záchranných prác,
- b) evakuácii,
- c) radiačnom a chemickom monitorovaní,
- d) poskytovaní a prijímaní humanitárnej pomoci.“

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Zbor

- c) plní úlohy pri zdolávaní požiarov, pri poskytovaní pomoci a vykonávaní záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach a pri ochrane životného prostredia,
- d) poskytuje pomoc pri ohrození života a zdravia fyzických osôb, majetku právnických osôb a fyzických osôb,

i) plní ďalšie úlohy podľa osobitných predpisov.“

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Zbor sa podieľa

a) na plnení úloh pri odsune ranených a chorých najmä pri požiaroch, haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach a na poskytovaní zdravotnej starostlivosti za podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,

d) v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi sa podieľa aj na plnení úloh integrovaného záchranného systému, civilnej ochrany, pri príprave na obranu štátu a úloh súvisiacich s mobilizačnými prípravami.“

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, cit.: „Základné záchranné zložky sú Hasičský a záchranný zbor.“

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, cit.: „Na mieste zásahu riadi a koordinuje činnosť záchranných zložiek integrovaného záchranného systému veliteľ zásahu z Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „veliteľ zásahu“).“

Z vyššie uvedených právnych predpisov vyplýva, že Hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarom aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranných činností.

Z tohto dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa Smernica 89/391/EHS nevzťahuje. Inak povedané v súčasnosti iné zložky (okrem Hasičského a záchranného zboru), ktorým by boli zverené činnosti služieb civilnej ochrany neexistujú.

Nakoľko Smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia Smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda.

III.

K nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného

Žalobu pre nestransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať:

1. Európska Komisia na Súdny dvor Európskej únie (ďalej len ako „SDEÚ“),
2. Fyzická / právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu / poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu Európskej únie.

Žalobca však nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitímácii.

Navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalovaný v tomto prípade podotýka, že žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený Smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno.

Ak má žalobca za to, že Smernica nebola v jeho prípade správne použitá, žalovaný namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že táto mu nie je daná.

Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Preto aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky.

S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov je tu ďalší dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

IV.

K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES

Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozíčnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 6.

Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov.

Podľa žalovaného však takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené.

Z hľadiska vhodnosti transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky je potrebné zohľadniť aj výpočet (za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré (na rozdiel od práv osobnostných) podlieha režimu premlčania v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), a žalobca ho aj takto uplatňuje).

365 služieb	za 3 roky - každý tretí deň
dovolenka	11 zmien za rok33 zmien za tri roky (podľa kol. zmluvy)
dodatková dovolenka	2 zmeny za rok 6 zmien za tri roky (podľa kol. zmluvy)
voľno za štátnu službu vo sviatok	15 zmien za tri roky
maximum odsľúžených zmien	365-33-6-15 = 311
počet referenčných období	6
priemerný počet zmien za referenčné obdobie	311/6 = 51,83
priemerný počet hodín za referenčné obdobie	51,83 x 24 = 1243,99
počet týždňov v referenčnom období (priemer)	26
priemerný počet hodín za týždeň	1243,99/26 = 47,84.

Smernica v článku 16 písm. b) in fine uvádza: „...Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne...“.

Výpočet nezohľadňuje práceneschopnosti ani ďalšie neprítomnosti (napríklad karanténa z dôvodu ochrany verejného zdravia a pod., zaokrúhlené v prospech žalobcu).

Vo vyššie uvedenom výpočte je možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 - uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, a teda spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby.

Z uvedeného výpočtu a ďalších skutočností vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslužených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne.

1. Transpozícia článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES

Podľa článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, cit.: „Na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;“

V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je teda pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa¹ a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa.

Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku.

Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.“

Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“

Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.“

Podľa § 86 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu.“

Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.“

Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z.

Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale ako už bolo uvedené vyššie, svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a)

zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.3 len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou.

V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času.

Žalovaný súčasne poukazuje aj na článok 15 Smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 - 2020 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2019 - 2020“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2021“) a Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2022 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2022“) (ďalej Kolektívna zmluva 2019 - 2020, Kolektívna zmluva 2021 a Kolektívna zmluva 2022 spolu len ako „Kolektívne zmluvy“), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť.

V tejto súvislosti neobstojí ani tvrdenie žalobcu opierajúce sa o znenie § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. ktorý vymedzuje, čo sa posudzuje ako vykonávanie štátnej služby. Podľa žalobcu služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby, čo odvodzuje od skutočnosti, že sa v tomto ustanovení neuvádza služobná pohotovosť v štátnej službe. Žalovaný poznamenáva, že v citovanom ustanovení sa neuvádza ani služobná pohotovosť v štátnej službe, ale ani samotný výkon štátnej služby, pretože v tomto ustanovení ide o výpočet časov, súvisiacich s činnosťami (napr. zvyšovania kvalifikácie, účasť na rekondičnom pobyte, ale napr. aj dovolenka, materská dovolenka, rodičovská dovolenka), ktorým zákon priznáva na vymedzené účely (napr. sociálne zabezpečenie) rovnaké účinky, ako keby v tom čase príslušník alebo príslušníčka Hasičského a záchranného zboru skutočne vykonávali štátnu službu.

Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 1 Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, ďalej v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, kde sa taktiež uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 17 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 7 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.“ a v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022, kde sa uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.“

Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES.

2. Transpozícia článku 6 Smernice 2003/88/ES

Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom „Maximálny týždenný pracovný čas.“

Podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES, cit.: „členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správny opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.“

Podľa článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, cit.: „členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.“

Podľa článku 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, cit.: „V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8, a 16: a) v prípade činností, keď pracovisko pracovníka a jeho bydlisko sú od seba vzdialené, vrátane práce na otvorenom mori, alebo keď sú rôzne pracoviská pracovníka od seba vzdialené; b) v prípade bezpečnostných a dozorných činností, ktoré si vyžadujú trvalú prítomnosť s cieľom ochrany majetku a osôb, najmä v prípade strážnikov a dozorcov alebo bezpečnostných firiem.“

Smernica 2003/88/ES pripúšťa výnimku zo stanoveného limitu za dodržania nasledujúcich kumulatívnych podmienok: písomný súhlas zamestnanca s výkonom práce nad zákonom a smernicou povolený maximálny limit počtu hodín⁵, zamestnávateľ vedie aktuálne záznamy o všetkých zamestnancoch, ktorí vykonávajú takúto prácu a poskytne na požiadanie informáciu o prípadoch, kedy zamestnanci dali súhlas k práci presahujúcej 48 hodín v dobe 7 dní, čo sa vypočíta ako priemer za referenčné obdobie,

zamestnávateľ dodržiava všetky všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci, žiadnemu zamestnancovi nevznikne zo strany zamestnávateľa ujma za to, že nie je ochotný súhlasiť s vykonávaním takejto práce.

Podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana.

Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle § 85 zákona č. 315/2001 Z. z. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne.

Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020 ako aj Kolektívnej zmluvy 2021, či Kolektívnej zmluvy 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 18 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 6 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle vyššie citovaného čl. 3 ods. 1 Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021 a čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022.

Žalovaný dáva do pozornosti súdu rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje Smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva.

Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok.

Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.

Záverom žalovaný opätovne pripomína, že predpisy Európskej únie neprikazujú, aby konkrétny odsek, resp. článok smernice musel byť transponovaný iba do jedného článku, resp. odseku vnútroštátneho právneho aktu členského štátu Európskej únie. Zároveň nie je nutné, aby bol článok smernice transponovaný explicitne priamo do vnútroštátneho predpisu.

Podľa žalovaného sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.

V.

K nároku na náhradu škody

Žalovaný uvádza, že článok 6 Smernice 2003/88/ES je spomenutý v článku 17 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom, aby sa odchyľili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržia všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia (ako to je v tomto prípade), keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

Pokiaľ by napriek vyššie uvedenej argumentácii súd dospel k názoru, že odchýlna úprava nie je možná, tak žalovaný poukazuje na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku

na náhradu škody za porušenie práva Európskej únie. Tieto podmienky sú definované nasledovne:

1. cieľom porušenej právnej normy Európskej únie je priznať jednotlivcom práva

2. porušenie práva je dostatočne závažné a

3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť.

Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. V prvom rade žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Sám žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom, bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný chce zdôrazniť, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t.j. žalobcu. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii.

Pokiaľ súd, napriek všetkým doteraz uvedeným skutočnostiam, dospeje k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Súdny dvor vo svojom rozsudku v spojených veciach C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pêcheur uviedol, cit.: „Zvlášť je vhodné upresniť, že na účel stanovenia škody, za ktorú možno priznať náhradu, môže vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. V súlade so všeobecnou zásadou spoločnou pre právne poriadky členských štátov musí poškodená osoba preukázať primeranú snahu obmedziť rozsah škody, inak jej hrozí, že škodu bude znášať sama.“ (bod 84 a 85 rozsudku). V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora C- 46/93 Brasserie du Pêcheur (bod 84) by mal teda vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalovaný by chcel zdôrazniť, že žalobca žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu), považuje resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Z vyššie uvedeného dôvodu nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadný vznik takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah.

Podľa zásady, ktorá je spoločná právnym systémom členských štátov, musí totiž poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i / Rada a komisia, C-104/89 a C- 37/90). Žalobca však žiadnym spôsobom neprejavil svoju nevdôľu so súčasným stavom, čím by mohol obmedziť rozsah škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť.

Žalobca je zaradený v zmenovej službe ako je uvedené v jeho personálnom rozhodnutí (oznámení o sume a zložení služobného platu). Čl. 3 ods. 1 Pokynu prezidenta Hasičského a záchranného zboru o vnútornej organizácii Hasičského a záchranného zboru na operatívno - technickom úseku č. 35/2012 v znení neskorších predpisov stanovuje začiatok výkonu služby žalobcu na úseku požiarnej ochrany od 07:00 hod. do 07:00 hod. nasledujúceho dňa. Z tohto ustanovenia ako aj z § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že príslušníci zaradení na tomto úseku vykonávajú svoje služobné činnosti nerovnomerne v 24 hodinových cykloch, pričom ide o výkon služobných činností a na výkon služby nadväzuje bezprostredne služobná pohotovosť upravená v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Počas tejto pohotovosti sú príslušníci fyzicky prítomní v mieste výkonu štátnej služby, ale tento čas je určený na oddych a odpočinok. V prípade prerušenia pohotovosti (to znamená až v prípade nutného zásahu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru) sa aplikuje § 91 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a vzniká príslušníkom Hasičského a záchranného zboru nárok na nadčas.

Z vyššie uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že pre bezpečnosť občanov na úseku požiarnej ochrany je potrebné, aby bola na tento účel zabezpečená 24 hodinová služba, 7 dní v týždni počas celého roka a teda príslušníci Hasičského a záchranného zboru musia byť k dispozícii od 07:00 hod. do 07:00 hod. nasledujúceho dňa. Pričom však ale aj počas služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby majú určený čas na oddych a odpočinok. Počas služobnej pohotovosti sa môže príslušník venovať aj inej činnosti ako práci, ktorú vykonáva len na základe pokynu zamestnávateľa. Príslušníkovi patrí aj odmena za to, že v prípade potreby je k dispozícii. Z vymedzeného charakteru času služobnej pohotovosti žalovaný má za to, že nemožno služobnú pohotovosť započítavať do odpracovaného služobného času. Podľa čl. 3 ods. 2 Pokynu riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 28/2021 o vedení dokumentácie výkonu štátnej služby pre spracovanie služobných príjmov príslušníkov a o vedení dokumentácie výkonu práce pre spracovanie plátov zamestnancov sa „rozvrh spracúva tak, aby s ním bol príslušník oboznámený minimálne tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. V prípade, ak príslušníka nie je možné oboznámiť s rozvrhom osobne, oboznámenie sa vykoná telefonicky prostredníctvom nahrávanej telefonickej linky, pričom príslušník dodatočne potvrdí oboznámenie svojim podpisom s uvedením dátumu podpísania na vytlačenom rozvrhu. Vo výnimočných prípadoch môže nadriadený určiť nástup na výkon štátnej služby aj v čase kratšom ako tri dni pred plánovaným nástupom na vykonávanie štátnej služby, pričom podmienky na oboznámenie príslušníka sa vzťahujú primerane.“ Z uvedeného vyplýva, že s plánmi služieb bol žalobca vždy riadne oboznámený a s ich plánovaním súhlasil.

Podľa článku 19 smernice: „Možnosť odchýlky z od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 17 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov.“ Táto odchýlka je ustanovená v § 86 zákona: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“

Posúdenie referenčných období január - jún 2020, júl - december 2020, január - jún 2021, júl - december 2021 je potrebné vnímať v kontexte spoločenskej reality opierajúcom sa o výrazné zmeny v spoločnosti vzhľadom na šírenie nebezpečnej ľudskej nákazy COVID-19. V dôsledku celosvetového rozširovania tohto ochorenia boli v podmienkach Slovenskej republiky prijaté rôzne opatrenia. Napríklad rôzne druhy karantény, a v období odo dňa 16.03.2020 do dňa 13.06.2020, odo dňa 01.10.2020 do dňa 15.05.2021 a odo dňa 25.11.2021 bol vyhlásený núdzový stav. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-742/19 (bod 50 - 59) vyplýva, že za okolností osobitnej závažnosti alebo rozsahu, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení nevyhnutných na ochranu života, zdravia ako aj bezpečnosti spoločnosti možno nedodržať pravidlá uvedené v smernici, nakoľko v takýchto prípadoch je odôvodnené priznať cieľu ochrany obyvateľstva absolútnu prioritu na úkor rešpektovania ustanovení smernice (bod 59).

Celosvetová pandémia (teda okolnosť osobitnej závažnosti a (nie len celoštátneho) rozsahu) je práve takou okolnosťou, akú mal na mysli Súdny dvor Európskej únie, a ktorá odôvodňuje odklon od priznania práv podľa Smernice. Za dostatočné potvrdenie závažnosti situácie z celoštátneho hľadiska žalovaný považuje vyhlásenie a neskoršie rozšírenie núdzového stavu (dokonca aj zmeny ústavného zákona). Vzhľadom k týmto okolnostiam má žalovaný za to, že v prípade štátnej služby žalobcu v týchto referenčných obdobiach bolo v tejto veci možné od Smernice odchýliť.

Z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy.

Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že žalobca, z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený.

Žalovaný uvádza, že podľa § 13 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, cit.: „Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ Žalovaný podotýka, že samotný žalobca ani netvrdí v žalobe, že by tento zásah sa negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Žalobca v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalovaný opakovane uvádza, že žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a napriek tomu mu zamestnávateľ vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Zákon č. 315/2001 Z. z. v § 88 ods. 1 stanovuje, že služobný úrad je povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby príslušník mal medzi koncom služobného dňa a začiatkom nasledujúceho služobného dňa nepretržitý odpočinok aspoň 12 hodín a raz za týždeň nepretržitý odpočinok v trvaní aspoň 32 hodín a podľa § 89 ods. 1 je služobný úrad povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby všetci príslušníci mali raz týždenne dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku, ktoré musia pripadať na piatok a sobotu alebo sobotu a nedeľu, alebo na nedeľu a pondelok. Zároveň z Kolektívnych zmlúv vyplývajú pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru viaceré výhody medzi ktoré patrí aj zvýšenie dovolenky nad rozsah ustanovený zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Vymenovali sme len niektoré z prostriedkov ochrany, ktoré zákon a Kolektívne zmluvy garantujú príslušníkom Hasičského a záchranného zboru a ktoré poskytujú dostatočný priestor pre odpočinok príslušníkov a pre venovanie sa ich rodinnému životu. Žalovaný uvádza k spôsobu a výpočtu výšky náhrady škody vypočítanej žalobcom v žalobe, že cit.: „Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ (vo výške 50% z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného

kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade určenej služobnej pohotovosti odpracovanej v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%). Uvedeným spôsobom stanovená a touto žalobou uplatňovaná primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30% z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), t. j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou môjho služobného platu (50% - 15% = 35%, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50% - 30% = 20%). Som presvedčený, že takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou.“, avšak predmetom súdneho konania, ktorý si žalobca uplatňuje a ktorého sa žalobca domáha je práve nárok označený žalobcom ako nárok na náhradu škody, ktorý mal vzniknúť žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na takýto vyššie uvedený spôsob výpočtu výšky náhrady škody, má žalovaný za to, že žalobcom uplatňovaný nárok skôr predstavuje mzdový nárok.

V tejto súvislosti má žalovaný rovnako za to, že tabuľky v žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko výpočet žalobcu je veľmi máťuci a predstavuje teda skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia peňažnej náhrady škody formou doplatku podľa ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. V tomto prípade treba podotknúť, ak žalobca postupuje vo výpočte „nemajetkovej ujmy“ podľa zákona č. 315/2001 Z. z., žalobca žiada akési odškodnenie vo forme vyplatenia peňažnej náhrady škody vo forme doplatku (mzdový nárok) a nie nemajetkovú ujmu.

Na podporu svojich tvrdení žalovaný uvádza, že v obdobnom spore Okresný súd Michalovce v rozsudku sp. zn. 7C/1/2022 zo dňa 02.11.2022 uviedol, že cit.: „K žalobcom uplatnenej výške škody súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že výpočet jej výšky, na základe ktorého si žalobca

žalovanú sumu uplatnil, je mätúci vzhľadom na povahu uplatneného nároku (vychádzajúc z odôvodnenia žalobného petitu), pretože žalobca neuplatnil na súde mzdový nárok. Akékoľvek matematické výpočty vychádzajúce z výšky mzdy, resp. doplatku peňažnej náhrady, preto neboli pre súd vodidlom pre stanovenie výšky nároku.“

Podstatou Smernice je priznať práva v dôsledku prekročenia priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času, žalobca však tvrdí, že požaduje náhradu škody za všetky odslúžené hodiny služobnej pohotovosti, aj keď je zrejmé, že k vzniku nemajetkovej ujmy podľa Smernice môže dôjsť len prekročením 48 hodinového týždenného limitu, a teda nie každou hodinou odslúženej pohotovosti. Žalobca teda neodvodzuje svoj nárok z porušenia Smernice, ale podľa jeho nedostatočného ohodnotenia služobnej pohotovosti.

Nemajetková ujma žalobcovi však mohla vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Žalobca si uplatnil mzdový nárok vydávajúc ho za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku údajného porušenia Smernice.

Žalovaný ďalej na podporu svojich tvrdení poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 21C/60/2022 zo dňa 02.02.2023, v dôsledku ktorého bola žaloba zamietnutá a to z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcu. V predmetnom rozsudku sa uvádza, cit.: „Preskúmaním súd zistil, že napriek tomu, že žaloba obsahuje rozsiahly právny rozbor a judikatúru Európskej únie, túto teóriu neaplikuje na danú vec. Žalobca vôbec neuviedol v ktorom období malo dôjsť k porušeniu jeho práv, nakoľko jednoznačný časový údaj

žalobca neuviedol v priebehu celého konania. K žalobe žalobca predložil evidenciu týždennej dochádzky za obdobie apríl 2019 až február 2022. Konanie na súde sa začalo dňa 25. 04. 2022, kedy súdu bola doručená žaloba (§ 156 CSP), pričom právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 02. 02. 2023 uviedol, že „žaloba sa týka obdobia posledných 3 rokov“. Odhliadnuc od toho, že predložená listina o týždennej dochádzke nie je zrozumiteľná bez bližšieho vysvetlenia, žalobca nemohol nahradiť skutkové tvrdenia odkazom na túto listinu. Je totiž vylúčené, aby súd nahrádzal skutkové tvrdenia žalobcu tým spôsobom, že z predloženej listiny bude zisťovať kedy a koľko hodín odpracoval, či a v ktorom období došlo k prekročeniu 48 hodinového týždenného pracovného času. Z podaní žalovaného a aj zo samotnej výpovede žalobcu vyplýva, že plán služieb má určený vopred, ale skutočný výkon sa zisťuje až po uplynutí toho ktorého mesiaca. V prípade, že sa počas nariadenej služobnej pohotovosti vyskytne zásah, práca hasiča počas tohto zásahu posudzuje ako výkon štátnej služby nadčas (§ 122 ods. 3 zákona). Potom bez ohľadu na to, či pracovná pohotovosť „určená alebo nariadená“ hasiča na pracovisku je potrebné považovať za súčasť jeho pracovného času v zmysle Smernice 2003/88/ES vrátane judikatúry, citovanej žalobcom, súd pre nedostatok skutkových tvrdení nemohol dospieť k záveru či, kedy a v akom rozsahu bola zo strany zamestnávateľa žalobcu porušovaný článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.“ Z vyššie uvedeného citovaného odôvodnenia rozsudku vyplýva, že ani žalobca v tomto prípade nepreukázal, kedy a v akom rozsahu pracoval nad limit 48 hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho zo Smernice a taktiež žiadnym spôsobom žalobca nepreukázal aká ujma žalobcovi v dôsledku toho mala vzniknúť. Žalovaný opätovne zdôrazňuje, že predmetom žalobcom podanej žaloby nie je porušenie Smernice, ale jednoznačne mzdový nárok, nakoľko žalobca podanou žalobou požaduje doplatiť rozdiel vo vyplácanej mzde počas služobnej pohotovosti.

Žalobca teda vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu údajne vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Z uvedeného dôvodu žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný subjekt, nakoľko mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Predmetom tohto konania nie je doplatenie mzdy za služobnú pohotovosť. Žalobca však sám výslovne uvádza, že požaduje doplatenie celej ním odslúženej služobnej pohotovosti, nakoľko tá je odmeňovaná iným spôsobom. Nejde teda o nárok vychádzajúci z ustanovení predmetnej Smernice, ktorej cieľom je neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín. Žalobca konkrétne porušenie Smernice nepovažuje za podstatné, neupresňuje kedy k nemu presne malo dôjsť a v akom rozsahu, ale požaduje ním nepreukázanú „nemajetkovú ujmu“ mechanicky vypočítanú ako rozdiel v odmene za pohotovosť a riadnu službu, a to za všetky odslúžené hodiny služobnej pohotovosti, nielen nad limit stanovený Smernicou. Žalobca si teda uplatňuje mzdový nárok od pasívne vecne nelegitimovaného subjektu.

Ďalej na podporu svojich tvrdení žalovaný dáva do pozornosti súdu obdobný spor, pri ktorom Okresný súd Zvolen v rozsudku č.k. 15C/16/2021-307 zo dňa 29.10.2021, uvedený postup žalobcu pri výpočte nemajetkovej ujmy bol žalobcovi vytknutý ako špekulatívny a nekorektný a Okresný súd Zvolen v predmetnom rozsudku konštatoval nasledovné, cit.:

„V tejto súvislosti súd konštatuje, že žalobca si pri odôvodnení výšky nároku v priebehu sporu odporoval. Na jednej strane v žalobe (na čl. 10 p.v.a tiež čl. 9) uviedol, že „Hodiny, ktoré som odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času....“, na druhej strane v replike (čl.213 p.v.) už uvádza, že „podanou žalobou sa domáham náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy podľa počtu hodín odslúženej pohotovosti, ktoré som reálne odslúžil a ktoré mi neboli započítané do služobného (pracovného) času. Nežalujem teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne.“ V ďalšej časti repliky (čl.215) sa však žalobca opäť vracia ku koncepcii, že mu nemajetková ujma vznikla v dôsledku straty odpočinku, (čo sa prejavilo aj v porušení práva na ochranu súkromného rodinného života a práva na ochranu zdravia), pričom tieto práva boli porušené v dôsledku skutočnosti, že musel tráviť neprimerane dlhý čas v práci, ktorý čas, ak by nebolo porušované ust. čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice, mohol tráviť so svojou rodinou, venovať ho svojim záľubám, blízkym, alebo inak podľa rozhodnutia (čl.216). Strata odpočinku a neprimerane dlhý čas v práci nepochybne súvisí s porušením Smernice 2003/88/ES, t.j. s hodinami nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času a nie s hodinami odslúženými v rámci limitu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, ktorý ešte porušením Smernice a tak ani porušením práv žalobcu nemôže byť. Koniec koncov to tvrdil aj samotný žalobca, keď v replike odkazoval na judikatúru Súdného dvora, podľa ktorej treba pod škodou rozumieť škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v čl. 6 ods.1 smernice rešpektovaný (bod 59 rozsudku vo veci Günter Fu?).

Posúdením žalobcom zvoleného spôsobu výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy a z vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi (čl. 11p.v. - 13) súd zistil, že žalobca pri výpočte výšky náhrady nemajetkovej ujmy nepostupoval korektné, nakoľko výšku náhrady nemajetkovej ujmy priamo odvíjal od celkového počtu odslúžených hodín pohotovosti v tom-ktorom mesiaci, na ktorý počet hodín súčasne potom naviazal požadovaný doplatok (20 % resp. 35 % za každú hodinu) a teda výšku náhrady neodvíjal od počtu (len) tých hodín pohotovosti, ktoré odslúžil nad limit 48 - hodinového priemerného týždenného pracovného času. Žalobca tvrdil, že celkovo za rozhodné obdobie (marec 2018 - marec 2021) odpracoval 1 597,97 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času a po prepočte na eurá to potom predstavuje náhradu škody vo výške zaokrúhlene 3,14 Eur za každú jednu hodinu, ktorú musel v rozpore so smernicou stráviť v práci a nemohol ju venovať svojej rodine, priateľom, osobným záľubám, regenerácii, či odpočinku. Je presvedčený, že náhrada zodpovedajúca sume 3,14 Eur za každú hodinu porušovania jeho základných práv je z hľadiska elementárnej spravodlivosti sumou minimálne primeranou.

Takýto spôsob výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa súdu javí až ako špekulatívny a účelový, nakoľko nie každá hodina odslúženej pohotovosti je porušením čl. 6 Smernice 2003/88/ES a teda porušením jeho základných práv - žalobcovi mohla ujma vzniknúť len v priamej príčinnej súvislosti s prekročením hranice 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času, zakotveného v čl. 6 Smernice 2003/88/ES, čo znamená, že (1.) v tom-ktorom mesiaci musel celkový počet žalobcom odslúžených hodín (a) služieb a súčasne (b) pohotovosti (tak určenej ako aj nariadenej) kumulatívne presiahnuť počet 212,5714 hodín pri 31 dňoch v mesiaci, resp. 205,7143 hodín pri 30 dňoch v mesiaci, resp. 192 hodín pri 28 dňoch v mesiaci, resp. 198,8571 hodín pri 29 dňoch v mesiaci a (2.) ujma mohla žalobcovi vzniknúť len v rozsahu prekročenia (konkrétneho počtu hodín) predmetných maximálnych limitov odslúžených hodín.

Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že (a) za niektoré mesiace (03/2018, 04/2018, 06/2018, 11/2018, 12/2018, 02/2019, 05/2019, 06/2019, 11/2019, 12/2019, 03/2020, 06/2020 a 03/2021) žalobca celkovo neodpracoval (spolu v rámci služieb a pohotovosti) ani len maximálny počet hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas a teda mu ujma za daný mesiac (ani pri splatnosti mzdy v nasledovnom mesiaci) vzniknúť nemohla a (b) za ostatné mesiace síce žalobca celkovo odpracoval (v rámci služieb a pohotovosti) spolu počet hodín prekračujúci maximálny počet hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, avšak nie všetky žalobcom uplatnené hodiny pohotovosti sú súčasne prekročením maximálneho počtu hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, ale len konkrétna časť z týchto hodín.

Sumarizujú vyššie uvedené súd konštatuje, že žalobca pri odôvodnení primeranosti výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy neuviedol korektný spôsob výpočtu, nakoľko nie všetok čas žalobcom odslúženej pohotovosti 1 597,97 hodín za rozhodné obdobie (03/2018-3/2021) bol súčasne v tomto rozsahu (1 597,97 hodín) časom, za ktorý žalobcovi vznikla ujma pre nedodržanie maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného času v zmysle čl. 6 písm. b) predmetnej smernice . Ako súd

už podrobne uviedol vyššie, (a) za niektoré mesiace žalobca celkovo neodpracoval (v rámci služieb a pohotovosti) ani len maximálny počet hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas a teda mu ujma za daný mesiac (ani pri splatnosti mzdy v nasledovnom mesiaci) vzniknúť nemohla a (b) za ostatné mesiace nie všetky žalobcom uplatnené hodiny pohotovosti sú súčasne prekročením maximálneho počtu hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, ale len konkrétne časť z týchto hodín. Za rozhodné obdobie (marec 2018 - marec 2021), celkový maximálny fond pracovného času (vrátane pohotovosti), ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, mohol byť maximálne 7 728 hodín. Za toto rozhodné obdobie pritom žalobca odslúžil spolu 8 141,30 hodín (vrátane pohotovosti). Z uvedeného vyplýva, že celkovo za rozhodné obdobie žalobca odslúžil nad maximálny limit (počet) hodín 413,30 hodín a nie celá masa 1 597,97 odslúžených hodín pohotovosti (ako tvrdil žalobca) zakladá jeho nárok požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Posúdením každého jednotlivého obdobia, tak ako súd podrobne skôr uviedol, vychádzajúc zo samotného žalobcom zvoleného princípu pre odôvodnenie primeranosti výšky ním požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, potom celkom vychádza ako správna (primeraná) suma nie suma 5 029,42 Eur (ku ktorej dospel výpočtami žalobca), ale len suma 1 907,88 Eur. Pokiaľ žalobca uviedol, že si takto v podstate uplatňuje len 2,82 Eur za hodinu pohotovosti, súd konštatuje, že v konečnom dôsledku súdom priznaná čiastka predstavuje až 4,62 Eur za hodinu pohotovosti, avšak len čo sa týka počtu 413,30 hodín pohotovosti odslúžených nad limit 48-hodinového priemerného týždenného času, pri ktorých už došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice. V kontexte všetkých uvedených skutočností, najmä pokiaľ ide o dĺžku (kontinuálne niekoľko rokov) porušovania práva žalobcu na primeraný odpočinok a jeho práva na súkromný život, ako aj jeho práva na ochranu zdravia pri práci, súd takúto priznanú výšku (1 907,88 Eur) náhrady nemajetkovej ujmy považuje za primeranú, naplňajúcu účel sledovaný aj ust. § 13 Obč. Z.. Priznaná náhrada je podľa názoru súdu dostatočne vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovacia (a nielen symbolickú) a na druhej strane nie je ani neprimerane vysoká ani likvidačná pre žalovaného. Súd preto žalobcovi priznal nárok len vo výške 1 907,88 Eur (výrok I.) a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (výrok II.).“

Žalovaný považuje žalobu žalobcu za nekonkrétnu a zmätočnú, nakoľko žalovanému nie je jasné, čoho sa žalobca podanou žalobou domáha.

Žalobca ďalej opiera svoju žalobu aj o Rozsudok Súdneho dvora vo veci Günter Fuß, pričom tvrdí, že ide o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. S týmto tvrdením však nemôžeme súhlasiť, nakoľko v danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci Hasičského a záchranného zboru požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia.

Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody, Súdny dvor v rozhodnutí C- 429/09 G. Fuß uviedol veľmi jasne, cit.: „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fuß vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“

Žalovaný si v tejto súvislosti dovoľuje poukázať na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019 v rovnakej právnej veci, potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu, a to rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 15Co/6/2020-313 zo dňa 24.11.2020.

V neposlednom rade žalovaný upozorňuje na to, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. S plánovaným rozvrhom služobného času bol žalobca vždy oboznámený v súlade s § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z., čo potvrdzoval svojim podpisom. Rovnako bol žalobca vždy riadne oboznámený so všetkými internými predpismi a Kolektívnymi zmluvami a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby.

Žalobca uvádza, že požaduje náhradu škody za obdobie od februára 2020 do januára 2023, avšak na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a za toto obdobie nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadaval o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované. Rovnako žalobca nevyužil svoje právo v zmysle § 69 ods. 1 písm. g) zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého príslušník má právo podávať sťažnosti vo veciach vykonávania štátnej služby služobnému úradu ak predpokladá, že jeho práva podľa tohto zákona, ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a služobných predpisov sú alebo boli vo veciach vykonávania štátnej

služby porušené; to neplatí, ak boli práva porušené rozhodnutím podľa tohto zákona a je možné proti takému rozhodnutiu podať opravný prostriedok; v takom prípade sa podanie neposudzuje ako sťažnosť. VI.

Náhrada nemajetkovej ujmy

Určenie prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na zväžení súdu, avšak žalovaný podotýka, že výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje vo výške 5.371,31 EUR, žalovaný považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmu žalobcu podľa nášho názoru neporovnateľne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo).

Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

Na podporu svojich tvrdení žalovaný ďalej uvádza v obdobnej veci rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022-86 zo dňa 10.11.2022, v ktorom samotný súd konštatoval, že: „Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch, keď postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka určoval na základe svojej úvahy nemajetkovú ujmu, napríklad v konaniach týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu, či nesprávneho úradného rozhodnutia orgánov verejnej moci, či v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do práva žalobcu na rodinný život dopravnou nehodou - teda napr. v konaní 19C/14/2020 týkajúcom sa nemajetkovej ujmy pri dopravnej nehode žalobcu (pri zohľadnení priznaných nárokov SSU a bolestného), ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2022-211 priznaná nemajetková ujma vo výške 1.000,- €; v konaní o nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným rozhodnutím, a to vedením nezákonného trestného stíhania voči žalobcovi vo výške 8.000,- € v konaní 10C/27/2012-269 potvrdeným Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/391/2018-364; či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia syna a brata žalobcov priznaná vo výške 8.000,- € každému z nich právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 22C/15/2016 zo dňa 26.11.2020). Vo všetkých uvedených prípadoch súd priznával na základe svojej úvahy sumu nemajetkovej ujmy, postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom hodnotil intenzitu zásahu do života dotknutých žalobcov, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k danému zásahu. S prihliadnutím na závažnosť situácií v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri úmrtí rodinného príslušníka, či pri poškodení zdravia, alebo zásahu do života žalobcov v prípade niekoľkoročného vedenia trestného konania na základe nesprávneho úradného postupu, či na základe nesprávneho rozhodnutia, ktorých náhrady boli priznané vo vyššie uvedených výškach, súd dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné náhradu určiť primerane aj s ohľadom na vyššie uvedené súdne konania.“ Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 19/2020, určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú.

Žalobca ani do tohto momentu neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne.

Žalovaný ďalej poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje podmienky, kedy má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný má za to, že žalobca, ako ani jeho právny zástupca, v konaní nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivosť zdravotného stavu v

príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.

Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola (vôbec) možná v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezдалa postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať.

Žalobca k nemajetkovej ujme ako argument v žalobe uvádza, že cit.: „Dôsledky pracovnej zaťaženia a nutnosti tráviť nadmerne dlhý čas v práci sa negatívne preukazujú na mojom rodinnom živote. S manželkou máme 6 ročného syna, o ktorého je potrebné sa postarať a dostatočne sa mu aj venovať. Z dôvodu však, že v práci nutne trávim neprimerane veľa času, pričom po návrate z 24 hodinovej služobnej zmeny som fyzicky ale aj psychicky tak vyčerpaný, že sa potrebujem v prvom rade vyspať a načerpať nové sily, je veľakrát starostlivosť o nášho syna najmä na manželke. Skutočnosť, že v dôsledku mojej pracovnej vyťaženia nemôžem venovať synovi aj manželke viac času sa prejavuje najmä v prípadoch, keď je potrebné zostať so synom doma a poskytnúť mu opateru, ako je to napríklad v prípade choroby. Skutočnosť, že najmä v takýchto prípadoch manželka musela na seba fakticky prevziať všetky rodičovské povinnosti aj za mňa, sa negatívne prejavilo hlavne na jej pracovnom živote, nakoľko z dôvodu nevyhnutnej potreby flexibility je nútená pracovať len na skrátenej úväzok, keďže inak by sa pri mojej práci nemal kto o syna postarať. Navyše v súčasnosti náš syn nastúpil povinnú školskú dochádzku, a teda o to viac je potrebné sa mu venovať a najmä učiť sa s ním, čo je opäť viac menej na mojej manželke. Všetok ten čas, ktorý strávim v práci navyše než umožňuje Smernica, by som inak mohol venovať svojej rodine a aj manželka by si skôr mohla nájsť plnohodnotné zamestnanie, v ktorom by sa mohla v plnej miere pracovne realizovať.“ Toto tvrdenie žalobcu, žalovaný v predmetnom spore považuje za sporné, resp. bezpredmetné, nakoľko ide len o tvrdenie žalobcu, ktoré nie je žiadnym spôsobom riadne a konkrétne preukázané, a zároveň žalovaný nevidí priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi predmetným tvrdením žalobcu a výkonom povolenia žalobcu. Pri nástupe do výkonu štátnej služby bol žalobca riadne oboznámený so svojím povolaním, a to najmä s podmienkami, náplňou práce a za akých podmienok bude vykonávať štátnu službu, vedel, čo znamená vykonávať funkciu príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Každá práca je náročná, každý je zo svojej práce vyčerpaný, každý má potrebu sa zregenerovať najmä psychické, častokrát aj fyzické sily, každý by sa rád venoval rodine a svojím najbližším najviac ako sa len dá, no každý predtým ako začne vykonávať svoje povolenie, je riadne oboznámený s tým, čo ho všetko čaká na pracovisku, za akých podmienok bude pracovať a každý svojím podpisom prejavu vôľu, že do zamestnania vstupuje dobrovoľne.

Žalovaný má za to, že tabuľky v žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy, ktorú žalobca požaduje. Je potrebné podotknúť, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, pokiaľ je v konaní zastúpený, označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca ani do tohto momentu konania nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. Predmet sporu musí byť dostatočne určitý, nárok dôkladne odôvodnený a argumentácia žalobcu presvedčivá, aby v zmysle rovnosti sporových strán mal žalovaný riadnu možnosť uplatniť prostriedky procesnej obrany už v rámci konania pred súdom prvej inštancie.

V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiacie o existencii škody a zásahu. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021). Žalovaný ďalej na podporu svojho právneho názoru ohľadne priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutia súdnych autorít Slovenskej republiky.

Krajský súd v Žiline v bodoch 19 až 23 na stranách 6 až 8 odôvodnenia rozsudku sp. zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020 uviedol, že cit.: „... Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy6 ... Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia

vychádzať zo skutkového stavu, na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.“

Krajský súd v Bratislave v bode 45 na stranách 18 a 19 odôvodnenia rozsudku č. k. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019 konštatoval, že cit.: „ ... preukázanie zásahu do osobnostných práv, ktoré má za následok skutočne zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Nemajetkovú ujmu možno priznať len v prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami. ... Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy t. j. preukázať, že bola znížená dôstojnosť žalobcu a jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práv. ... pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v ne/sporovom konaní môže byť iná ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správny a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu ... a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu ... zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť.“

V zmysle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017 „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady“.

V prípade, ak sa súd prvej inštancie nestotožní s právnym názorom žalovaného, s právnym názorom Okresného súdu Stará Ľubovňa v rozhodnutí č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 15Co/6/2020-313 zo dňa 24.11.2020, žalovaný namieta neprimeranú výšku požadovanej škody vzhľadom na rozhodovanie súdov v obdobných veciach, napr. rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 41Cpr 10/2018 zo dňa 12.12.2018, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 42Cpr 19/2018 zo dňa 18.12.2018, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 42Cpr 19/2018 zo dňa 18.12.2018, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 18Cpr 5/2016 zo dňa 05.09.2018, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 41Cpr 78/2017 zo dňa 18.01.2019, rozhodnutie Okresného súdu Košice I sp. zn. 10C 242/2016 zo dňa 26.10.2018, rozhodnutie Okresného súdu Košice II, sp. zn. 11Cpr 19/2018 zo dňa 09.01.2019, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 11Cpr 12/2017 zo dňa 11.09.2019, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 1C/50/2020 zo dňa 27.05.2021, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 11Cpr/1/2020 zo dňa 20.09.2021, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 29C/63/2017 zo dňa 20.09.2021, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 37Cpr/6/2016 zo dňa 29.11.2021 (priznaná suma vo výške 1.500,- EUR), rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 41Cpr/35/2019 zo dňa 16.11.2020, rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 25C/29/2019 zo dňa 24.11.2020 (priznaná suma vo výške 1.200,- EUR), rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 18C/34/2020 zo dňa 09.02.2022, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 18C/36/2020 zo dňa 09.02.2022, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 12C/58/2020 zo dňa 12.07.2020, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 29C/58/2020 zo dňa 12.01.2022, rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 13C/61/2022 zo dňa 29.11.2022, rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022 zo dňa 10.11.2022 (priznaná suma vo výške 1.000,- EUR). Priemerná výška doposiaľ priznanej škody vo vyššie uvedených obdobných rozhodnutiach predstavuje sumu približne 1.000,- EUR až 2.500,- EUR.

VII.

Námietka miestnej nepríslušnosti

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo.

Keďže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným je Okresný súd Bratislava I.

Žalovaný preto navrhuje, aby bola vec podľa § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“) postúpená na Okresný súd Bratislava I.

Žalovaný vzhľadom na vyššie uvedené preto navrhol, aby súd konanie v tejto právnej veci zastavil a v prípade, že sa súd prvej inštancie nestotožní s vyššie uvedenými námietkami, žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť v celom rozsahu.

3. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadril k vyjadreniu žalovaného, kde podrobne reagoval na jeho argumentáciu a poukázal aj na svoju ďalšiu argumentáciu a okrem iného v tomto vyjadrení uviedol:

„V súvislosti s rozhodnutiami súdov, na ktoré žalovaný poukazuje dávam súdu do pozornosti, že aj vo viacerých rozhodnutiach (napr. rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 18Cpr 5/2016 zo dňa 05.09.2018, rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 11Cpr 19/2018 zo dňa 09.01.2019) súdy akceptovali vyčíslenie nemajetkovej ujmy v princípe identickým spôsobom, aký aj ja vo svojej žalobe uplatňujem a takto vyčíslenú nemajetkovú ujmu žalobcom aj priznali, považujúc ju za „minimálne primeranú“ výšku odškodnenia.

V nadväznosti na uvedené považujem za potrebné uviesť, že otázka primeranosti výšky žalovaného nároku vyčísleného rovnakým spôsobom, ako ho v tomto spore uplatňujem aj ja, už bola predmetom posudzovania aj Krajského súdu v Banskej Bystrici, kedy žalovaný podával odvolanie voči žalobám vyhovujúcim rozsudkom Okresného súdu Zvolen. Táto skutočnosť je tunajšiemu súdu nepochybne známa z jeho činnosti. Odvolací súd vo všetkých svojich doterajších rozhodnutiach potvrdil rozpor nášho vnútroštátneho predpisu - ZoHaZZ so Smernicou, ktorá nebola do zákona správne transponovaná. Zároveň sa senáty odvolacieho súdu dominantne stotožňovali aj s dôvodnosťou výšky náhrady škody (v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch), ktorá bola vyčísľovaná rovnakým spôsobom, akým som to učinil aj ja v mnou podanej žalobe. V tomto smere možno poukázať na doterajšie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici v sporoch mojich kolegov - hasičov pôsobiacich v obvode Okresného riaditeľstva HaZZ vo Zvolene:

1. 17Co/16/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 13C/17/2021, priznaná suma 5160,35 EUR s prísl.
2. 17Co/47/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 19C/13/2021, priznaná suma 3758,36 EUR s prísl.
3. 14Co/34/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/15/2021, priznaná suma 4196,09 EUR s prísl.
4. 17Co/59/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 18C/15/2021, priznaná suma 3879,45 EUR s prísl.
5. 16Co/26/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 18C/14/2021, priznaná suma 4335,71 EUR s prísl.
6. 16Co/11/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 8C/15/2021, priznaná suma 4965 EUR s prísl.
7. 14Co/36/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 12C/15/2021, priznaná suma 6167,21 EUR s prísl.
8. 16Co/36/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/17/2021, priznaná suma 4629,59 EUR s prísl.
9. 16Co/46/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 19C/14/2021, priznaná suma 5520,77 EUR s prísl.

Samotnému žalovanému, ktorý bol žalovaným aj vo vyššie uvedených sporoch, sú tieto rozhodnutia nepochybne známe. V kontexte uvedeného už len pre úplnosť dodávam, že v zásade s rovnakým stanovením výšky žalovaného nároku, ako uplatňujem v žalobe ja, sa stotožnili aj iné súdy napr. v nasledovných rozhodnutiach: rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 18Cpr/5/2016 zo dňa 05.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019 zo dňa 13.05.2020; rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 11Cpr/19/2018 zo dňa 09.01.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoPr/2/2019 zo dňa 27.08.2020; rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 24C/24/2017 zo dňa 07.11.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/54/2020 zo dňa 03.12.2020. Rovnako aj tieto rozhodnutia sú žalovanému ako sporovej strane v predmetných konaniach známe.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti verím, že mnou uplatnenú výšku nároku na náhradu škody porušením únieového práva, ktorá po prepočítaní žalovanej sumy na počet hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mi neboli započítané do pracovného času, predstavuje sumu 3,13 Eur za každú hodinu odsluženej určenej služobnej pohotovosti, ktorá mi nebola započítaná do pracovného času možno z hľadiska elementárnej spravodlivosti považovať za minimálnu mieru odškodnenia. Som presvedčený, že takú ujmu, ako som utrpel ja, by ako závažnú objektívne pocítovala každá osoba, nachádzajúca sa na mojom mieste resp. v mojom postavení.“

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti naďalej žalobca považoval podanú žalobu v celom rozsahu za dôvodnú tak do základu, ako aj do výšky a preto žiadal, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobe vyhovel.

4. Žalovaný sa podrobne vyjadril k predmetnému vyjadreniu žalobcu, pričom zotrval na svojich doterajších vyjadreniach a žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s prednesom právneho zástupcu žalobcu, výsluchom strany sporu, a to žalobcu, oboznámením sa s prednesom zástupcu žalovaného, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav.

6. Súd z prednesu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 27.7.2023 zistil, že sa v celom rozsahu pridržiavajú písomne podanej žaloby, ako aj ich písomných vyjadrení a žiadajú žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Zároveň navrhol vykonať dôkaz výsluchom strany t.j. žalobcu.

7. Súd z výsluchu strany - žalobcu zistil, že sa v celom rozsahu pripája k písomne podanej žalobe, ako aj k ich písomným vyjadreniam, ako aj k prednesu svojho právneho zástupcu. Žalobca k veci uviedol, že dôvodom prečo sa rozhodol podať predmetnú žalobu bolo dlhodobé neriešenie situácie, ktorá dlhodobo pretrváva a jedná o služobnú pohotovosť, ktorú vykonáva na hasičskej stanici a hlavne sa jedná o nočnú pohotovosť, keď realizuje 24-hodinové smeny, ktoré sa mu nezapočítavajú do odpracovaného času, pričom má rozvrhnutú službu na 16 a 8 hodín a 16-hodinová služba je zarátaná do pracovného času a 8-hodinová smena nie je zarátaná. Samotná služobná pohotovosť prebieha v sídle hasičskej stanice, pričom trvá od 22.00 hod. do 6.00 hod. ráno. Žalobca sa nemôže vzdialiť zo sídla hasičskej stanice a musí byť v sídle stanice a keď je nahlásený výjazd, tak do minúty sa musí vykonať výjazd. Počas tejto služobnej pohotovosti vykonáva rôzne práce, ktoré sa nestihnú počas dňa ako napr. keďže on je I. V. družstva spracúva papiere a keďže je aj protiplynový technik, ak treba dofúkať nejaké fľaše a podobne, tak tomu sa venuje. Keďže je aj V. X. T., tak sa robí údržba aj ohľadne auta. K tomu uviedol, že čo sa nestihne počas dňa, tak sa to dokončuje počas tejto smeny. Žalobca ďalej k veci uviedol, že prekračovanie pracovného času mu zasahuje do jeho osobného života, pričom je otcom X-ročného Q. a nemôže tráviť toľko času, koľko by s ním chcel a napríklad manželka sa nemôže zamestnať v takom zamestnaní, kde by chodila na smeny a v súčasnosti síce pracuje, ale má len skrátenú pracovnú dobu v dĺžke 6 hodín. Ďalej k veci uviedol, že mal svoje koníčky, napr. robil G. J. a rozhodoval v X. G. E. a viacmenej z vyššie uvádzaných dôvodov musel zanechať tento koníček. Na otázku právneho zástupcu žalovaného, či sa táto situácia prejavuje aj na zdravotnom stave žalobcu, tak k tomu žalobca uviedol, že nejaké zdravotné problémy nepociťuje, ale napr. kamaráti musia ísť bokom, nakoľko na nich nemá čas. Keď napríklad príde zo služby, tak prvý deň, ktorý má voľno, tak nemá ani chuť nikde ísť. Žalobca k veci uviedol, že prvý deň po takejto smene viacmenej nič nerobí, pričom doobeda väčšinou oddychuje a možno si zdieľne. Poobede ide pre Q. do Š. a je pravda, že nasledujúci deň je už taký, že vie niečo aj urobiť, ale myslí si, že to nie je dostatočné. Žalobca k veci uviedol, že sa snažil predmetnú situáciu riešiť s veliteľom družstva, pričom u nich v práci je riadna postupnosť a preto kontaktoval svojho priameho nadriadeného, ktorý mu povedal, že to pôjde riešiť, aj to riešil, ale nič sa nezmenilo.

8. Súd z prednesu zástupcu žalovaného zistil, že v celom rozsahu sa pripája k ich písomným vyjadreniam, ktorými reagovali jednak na samotnú žalobu, ako aj na písomné vyjadrenie žalobcu a na základe ich námietok žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V prípade, ak by súd žalobe nejakým spôsobom vyhovel, žiadal o predĺženie parížnej lehoty z 3-dňovej na 15-dňovú z dôvodu, aby mohli tieto veci technicky zrealizovať.

9. Súčasťou žaloby je aj rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v B. B. o vymenovaní žalobcu do stálej štátnej služby organizačnej jednotky Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru vo I., miesto vykonávania štátnej služby A.. Nakoľko táto skutočnosť medzi stranami sporu nebola sporná, súd len odkazuje na uvedené rozhodnutie, ktoré tvorí súčasť spisu.

10. Ďalšími listinami doloženými do spisu bola vypracovaná prehľadná tabuľka za celé žalované obdobie od 1.2.2020 do 31.1.2023, z ktorej vyplýva počet reálne odpracovaných hodín, ako aj fond pracovného času s uvedením počtu hodín pohotovosti na pracovisku za daný mesiac, ku ktorým boli pripojené aj výplatné pásky a mesačne výpisy plánu služieb z dochádzkového systému za celé žalované obdobie. Rovnako aj v tejto súvislosti súd podrobne na uvedené listiny poukazuje, tieto však nerozoberá, nakoľko zo strany žalovaného tieto skutočnosti namietané neboli a neboli týmto dôkazom vytknuté nedostatky. Boli to listiny, ktoré vyhotovoval žalovaný, resp. zamestnávateľ žalobcu a zo strany žalovaného v konaní spochybnované neboli.

11. Ďalšími listinami doloženými do spisu oboma stranami bolo nespočetné množstvo rozhodnutí tak tunajších súdov, ako aj súdneho dvora.

12. Žalovaný v rámci konania namietal, že nárok žalobcu nie je daný, pretože sa na neho ako príslušníka hasičského a záchranného zboru ním uvádzaná smernica nevzťahuje. S týmto záverom sa súd nestotožnil a naopak bol toho názoru, že je potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES.

13. Článok 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „ Smernica“), bod.1. táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času. Bod.2. Táto smernica sa vzťahuje na:

a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a

b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

Bod 3. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS <aspi://module='EU'&link='31989L0391'&ucin-k-dni='30.12.9999'> bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

14. Podľa článku 2 Smernice 89/391/EHS <aspi://module='EU'&link='31989L0391'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci bod 1. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). Bod 2. Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.

V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

15. Žalovaný namietal, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na služobný pomer žalobcu ako príslušníka HaZZ a to s poukazom na to, že príslušníci HaZZ sa podieľajú (aj) na plnení úloh civilnej ochrany. Smernica 2003/88/ES (odkazom na Smernicu 89/391/EHS) definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia a činnosti - verejné i súkromné. Ako vyplýva z bodu. 2 prvého pododseku článku 2, predmetná smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. V prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru táto výnimka nevzťahuje. Je potrebné poukázať na cieľ súvisiacej Smernice 89/391/EHS, ktorý je zameraný na podporu zlepšenia bezpečnosti, ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Aj zo znenia čl. 2 ods.1 tejto smernice vyplýva, že rozsah pôsobnosti je nutné chápať širšie. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Čl. 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ust. tejto smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, najmä pri poskytovaní priameho výkonu záchranných činností, pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, a teda musí čeliť udalostiam, ktoré prirodzene nemožno predvídať, tak za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času jej personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Táto služba sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku smernice - naopak sa na ňu použije táto smernica. Tento záver potvrdzuje aj skutočnosť, že hoci zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice 2003/88/ES na takéto činnosti, súčasne dal možnosť členským štátom odchyliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice (čl. 17), avšak podľa článku 17 ods.3 písm. b/, (iii) Smernice 2003/89/ES sa uvádza, že v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3,4,5,8 a 16, avšak odchýlku od čl. 2 alebo čl. 6 Smernica nepripúšťa. Zo záverov uznesenia Súdneho dvora C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že článok 2 smernice Rady 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods.3 smernice Rady 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle,

že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 smernice v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ako je napríklad katastrofa. V tomto prípade sa predmetná smernica musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahové sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami, sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Aj samotný zákon o HaZZ v prílohe č. 4/ bod 6/ preberá Smernicu. Je tak potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

16. Ďalšou námietkou žalovaného vo vyjadrení je, že žalobcovi z uplatneného titulu nemohla vzniknúť škoda, pretože za vykonávanú štátnu službu ako aj služobnú pohotovosť bol odmenený v zmysle platných právnych predpisov. Žalobcom uplatnený nárok predstavuje mzdový nárok, ktorý si mal uplatňovať voči svojmu zamestnávateľovi a nie voči žalovanému, čím vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie.

17. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. Podľa ods. 5, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

18. Podľa Čl.3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

19. V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, článku 144 Ústavy SR a tiež článku 3 CSP, je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci treba prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je podávaná súdnym dvorom. Vzťah Únievého a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy, alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. V tejto súvislosti súd konštatuje, že právne akty Európskej Únie sú uvedené v článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Medzi tieto akty patria nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Smernice sú osobitosťou práva Európskej Únie, nakoľko sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia daného výsledku sa ponecháva na členské štáty - smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba

formy a prostriedkov. Vnútroštátni zákonodarcovia musia do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt (vnútroštátne vykonávacie opatrenie), ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôbia cieľom stanoveným v smernici. Prijatím novej smernice vzniknú dotknutým členským štátom dve povinnosti (1.) implementovať smernicu včas, t. j. v lehote určenej priamo v smernici, resp. do 20 dní odo dňa jej zverejnenia v Úradnom vestníku a (2.) implementovať smernicu správne. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt t.j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda produktom Súdneho dvoru EÚ - vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ (napr. Rozhodnutia Súdneho dvoru vo veci Van Duyn; vo veci C 152/84 Marshall v. Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority; vo veci C 8/81 Becker; vo veci C 148/78, Pubblico Ministero v. Tullio Ratti) a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Súdny dvor EÚ judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami. Podľa judikatúry Súdneho dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Súdny dvor znovu zopakoval, že aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Navyše dodal, že zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevyklučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva, t.j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávných vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. Je ďalej potrebné uviesť, že Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné) súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát, t.z. že právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušením práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom je a bol žalobca aj v rozhodnej

dobe, pričom MV SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej ZoHaZZ, súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku.

20. Ďalšou námietkou žalovaného bolo spochybňovanie tvrdenia žalobcu, že dotknutá smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transformovaná správne. Žalovaný uvádzal, že úprava v zákone o HaZZ neodporuje dotknutej smernici s tým, že táto bola implementovaná a je zohľadnená aj v zákone o HaZZ. Rovnako ani s touto námietkou sa súd nestotožnil.

21. Podľa Článku 2 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície:

1. "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;
2. "čas odpočinku" je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

22. Podľa Článku 6 Smernice, členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:

- a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správными opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
- b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

23. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „ZoHaZZ“), služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa ods.2, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

24. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. ZoHaZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Podľa ods. 2, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

25. Podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Podľa ods. 2, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času

- a) v mieste vykonávania štátnej služby,
- b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste,
- c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

Podľa ods. 4, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

26. Podľa § 93 ods. 1 ZoHaZZ, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Podľa ods. 2, štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. Podľa ods. 3, v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

27. Podľa § 103 ods. 1 ZoHaZZ, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky: a) tarifný plat, b) príplatok za riadenie, c) príplatok za zastupovanie, d) osobný príplatok, e) hodnostný príplatok, f) plat za štátnu službu nadčas, g) príplatok za zmenu, h) príplatok za štátnu službu v sťažnom a zdraví škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia, i) odmena, j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e. Podľa ods.2, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g). Podľa ods.5, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za

služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

28. Podľa § 116 ods. 1 ZoHaZZ, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30%, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60%. Podľa ods.2, príplatok za vykonávanie štátnej služby nadčas podľa odseku 1 nepatrí, ak sa príslušník s nadriadeným dohodli na poskytnutí náhradného voľna. Náhradné voľno je nadriadený povinný poskytnúť najneskôr do 60 dní od skončenia tejto služby.

29. Podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Podľa ods. 2 písm. a/, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Podľa ods.3, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

30. Podľa § 130 ZoHaZZ, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

31. Podľa § 135e ods. 1 ZoHaZZ, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty. Podľa ods.2, výkonom štátnej služby je aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad na podnet odborovej organizácie alebo záujmového združenia príslušníkov, prípadne aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad z vlastnej iniciatívy, ak na ňu príslušník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ak ju nevykonáva proti výslovnému zákazu nadriadeného. Podľa ods. 3, v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby sú úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Nepatrí sem stravovanie, ošetrovanie, prípadne vyšetrenie v zdravotníckom zariadení s výnimkou lekárskeho vyšetrenia konaného na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na ne a späť.

32. Podľa § 12 ods. 6 ZoHaZZ, na právne vzťahy príslušníkov pri vykonávaní štátnej služby sa vzťahuje Zákonník práce, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon.

33. Podľa § 193 ZoHaZZ, na služobný pomer príslušníkov sa použijú primerane ustanovenia § 39, § 64 ods. 1 písm. a) a c), § 85 a 86, § 88 až 90, § 95, § 98 a 99, § 105, § 109 až 117, § 129 až 132, § 136 až 138, § 141 ods. 2 až 5, § 142 a 143, § 145 až 151, § 152 ods. 1, 2, ods. 4 tretej vety, ods. 5 a 7, § 152a, § 152b, § 157 ods. 1 a 2, § 166 ods. 3, § 177 a 178, § 222, § 230, § 231 ods. 4 a 232 až 240 Zákonníka práce.

34. Podľa § 85 ods. 9 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len ako „Zákonník práce“), priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín.

35. Podľa § 96 ods. 2 Zákonníka práce, čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.

36. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len ako „Ústava SR“), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

- ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c),
- najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d),

- primeraný odpočinok po práci (písm. e).

37. Žalovaný argumentoval tým, že sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu do zákona o HaZZ správne. V článku 2, ods. 1 smernice uviedol, že podľa ustálenej judikatúry súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas aj v služobnej pohotovosti, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a má mu byť k dispozícii, aby v prípade potreby mohol poskytnúť primerané služby. Pracovný čas v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa (rozsudok vo veci C-303/98). Žalovaný uvádzal, že pri nariadenej služobnej povinnosti ide o služobnú pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené aj vo výške peňažnej náhrady za čas takejto služobnej pohotovosti. Je teda nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Žalovaný aj uvádzal, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, nežiada sa od neho výkon práce v danom čase. V zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, alebo vymedzený priestor na odpočinok, čiže zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, nielen za vykonávanú prácu, ale aj za neaktívnu časť práce. Tým kompenzuje to, že v prípade potreby bude žalobca k dispozícii. Ak by aj súd napriek uvedeným skutočnostiam dospel k záveru, že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, samé o sebe to ešte nie je dôvodom podľa žalovaného na priznanie nároku na náhradu škody. Na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava zákona o HaZZ má byť v súlade s právom Únie, nakoľko podľa prílohy č. 4. bod 6. zákona o HaZZ do jeho znenia bola Smernica prebratá. Aj podľa ustanovenia § 193 zákona sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane okrem iného aj ustanovenia § 85 Zákonníka práce. Zákonník práce však explicitne v ustanovení § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Ustanovenie § 96 ZP však na pomery zákona o HaZZ nie je použiteľný. Z ustanovení zákona o HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času. Z výpovede žalobcu, ako aj zo stanoviska žalovaného vyplynulo, že čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava. Práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie, ktorý namietal žalobca. Zákon o HaZZ v zmysle jeho § 12 ods. 6 umožňuje aplikovať zákonník práce na právne vzťahy príslušníkov zboru pri vykonávaní štátnej služby, len ak to výslovne ustanovuje zákon, pričom v § 193 Zákona o HaZZ nie je odkaz na ustanovenie § 96 ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaný pritom argumentoval, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítavať do odpracovaného služobného času. Poukazoval na rozhodnutie Súdného dvora. Súd však uvádza, že žalovaným citované rozhodnutie sa týkalo tzv. domácej pohotovosti, o ktorú sa v prejednávanej veci nejedná. Zákon o HaZZ definuje služobný čas ako čas, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Zároveň zákon obsahuje legálnu definíciu pojmu výkon štátnej služby ako výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty. Zároveň definuje úkony v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby ako úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak z ustanovenia § 86 Zákona o HaZZ pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcou určenou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Uvedené rozlíšenie je celkom zjavné z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti, keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rovnako z ustanovenia § 122 ods. 3 Zákona o HaZZ vyplýva rozlíšenie, ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu štátnej služby („výjazd“), až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa článku 2, ods. 1 a ods. 2 Smernice pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti. Čas odpočinku je potom akýkoľvek pracovný čas, ktorý nie

je pracovným časom. Súdny dvor opakovane konštatoval v rámci rozhodnutí, že pojem pracovný čas uvedený v Smernici je autonómny pojem práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2, ods.1 Smernice vymedzuje pracovný čas ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť“. V rámci rozhodovacej praxe súdneho dvora bolo zdôraznené, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice, vrátane pojmov - pracovný čas a čas odpočinku (rozsudok vo veci C-518/15 Ville de Nivelles). Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti, alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v Smernici. Z iného rozhodnutia súdneho dvora vyplýva jednoznačne, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle smernice (rozsudok Súdného dvora z 3.10.200 vo veci Simap C-303/98, rozsudok Súdného dvora z 9.9.2003 C-151/02). Súdny dvor viackrát rozhodol, že členské štáty nemôže jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6, písm. b/ smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo určitým spôsobom obmedziť. Na základe vyššie uvedeného je potom potrebné vyvodiť záver, že vnútroštátna právna úprava umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú článkom 6, písm. b/ smernice. V tejto súvislosti súd konštatuje, že Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov v tomto prípade príslušníkov HaZZ neprijala doposiaľ opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby bol služobný čas príslušníkov HaZZ definovaný v súlade s pojmom pracovný čas podľa článku 2 smernice a nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času stanovená článkom 6, písm. b/ smernice. Argumentácia žalovaného v tom smere, že počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti nemusí byť žalobca bdely a aktívny a že má k dispozícii miesto na oddych a teda v prípade ak nie je nariadený služobný zásah, môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, je v tejto súvislosti bez právneho významu, nakoľko žalobca počas povinností musí byť v budove hasičskej stanice, túto nemôže opustiť, musí byť ustrojený a pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd. Týmto zamestnanec plní pokyny zamestnávateľa. Skutočnosť, že zamestnávateľom počas tejto doby nie sú určené žiadne iné činnosti nemôže byť na ťarchu zamestnanca a v súvislosti s týmito závermi sa žiada dodať, že proti žalovanému sú už dlhšiu dobu vedené obdobné spory (samotný žalovaný na rozhodnutia súdov Slovenskej republiky poukazoval), v rámci ktorých žalovaný používa obdobnú obranu a nepredložil žiadne rozhodnutie, v ktorom by bolo súdmi SR konštatované správne prevzatie Smernice do právneho poriadku SR, konkrétne do znenia zákona o HaZZ.

38. Súd vo veci skúmal, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z článku 2 a 6, písm. b) Smernice. Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Posúdenie, či tieto podmienky boli naplnené je na rozhodnutí toho ktorého vnútroštátneho súdu.

39. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

40. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

41. Podľa ustanovenia § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

42. Pokiaľ ide o prvú podmienku, súd konštatuje, že v prejednávanej veci je splnená, nakoľko čl. 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej. Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora ide o dostatočne závažné porušenie práva únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti (uvádzaná vyššie).

43. Čo sa týka druhej podmienky (existencia škody) a tretej podmienky (príčinná súvislosť), táto úzko súvisí s posúdením nároku, ktorý si žalobca z titulu porušenia unijného práva uplatnil. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť i.a. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (1/ 2020-11/ 2022). Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto

prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve v Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je tiež podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru (takmer 10 rokov) skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva.

44. Na základe skutočností vyššie uvedených dospel súd k záveru, že základ nároku žalobcu je tak daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

45. Žalovaný v priebehu konania namietal výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považoval za neprimeranú. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia, resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Naša právna úprava rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§11 a nasledujúce OZ) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasledujúcich OZ), nakoľko je medzi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako tak, aby existoval vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, avšak táto úvaha neznamená priestor pre svojvôľu, či arbitrárnosť. Súd pri takomto rozhodovaní hodnotí jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy je satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života a nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie sa, rovnako nemôže mať na druhej strane likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný.

46. Vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa posudzuje podľa pravidiel, ktoré stanovil súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však závisí od vnútroštátnej právnej úpravy, toho ktorého členského štátu. Vnútroštátna úprava musí rešpektovať požiadavku, že kritéria na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobenej škode. V našom právnom poriadku je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu

článok 46, ods. 3 Ústavy SR, ktorý stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1.7.2004. Posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je však vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona.

47. Pokiaľ si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a 13 občianskeho zákonníka súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny (zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry). Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odsľúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca.

48. Čo sa týka presného výpočtu nemajetkovej ujmy, tak tu súd poukazuje, že čo sa týka obdobia február 2020 - december 2020, tak k tomu súd uvádza:

Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 11 mesiacov t.j. 335 dní (rok 2020 bol priestupný rok) pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 111,67 zmenových služieb (335 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.680,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (111,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 11 mesiacov predstavuje 47,86 týždňov (335 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.680,08 a priemernom počte týždňov 47,86 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.680,08 hodín : 47,86 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou 2003/88/ES a to priemerne o 8 hodín každý týždeň.

Za obdobie február 2020 až december 2020 predstavuje:

- (i) fond pracovného času 1909 hodín;
- (ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 484,53 hodín;
- (iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 23,58 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 508,11 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2020 pripadá v priemere 47,86 pracovných týždňov, čo potom znamená, že za uvedený časový úsek roku 2020 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 50,50 hodín (2417,11 hodín : 47,86 týždňov).

V období február 2020 až december 2020 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 456,53 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 28 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 23,58 hodín.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Určená pohotovosť spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú

pohotovosť) Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)
15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€) (€)

2020

2/2020	35,00	35,00	8,4286	2,9500	1,6857	103,2504	0,0000	103,2504		
3/2020	69,05	69,05	8,4286	2,9500	1,6857	203,6982	0,0000	203,6982		
4/2020	40,58	40,58	8,4286	2,9500	1,6857	119,7114	0,0000	119,7114		
5/2020	42,00	42,00	8,4286	2,9500	1,6857	123,9004	0,0000	123,9004		
6/2020	48,05	48,05	8,4286	2,9500	1,6857	141,7480	0,0000	141,7480		
7/2020	42,00	7,00	49,00	8,4286	2,9500	1,6857	123,9004	11,8000	135,7005	
8/2020	55,67	55,67	8,4286	2,9500	1,6857	164,2271	0,0000	164,2271		
9/2020	21,00	7,00	28,00	8,4286	2,9500	1,6857	61,9502	11,8000	73,7503	
10/2020	49,00	49,00	8,4286	2,9500	1,6857	144,5505	0,0000	144,5505		
11/2020	35,00	7,00	42,00	8,4286	2,9500	1,6857	103,2504	11,8000	115,0504	
12/2020	19,18	7,00	26,18	8,4286	2,9500	1,6857	56,5812	11,8000	68,3812	
Spolu	456,53	28,00	484,53	Náhrada za ujmu	1	346,77	€ 47,20	€ 1	393,97	€

Nemajetková ujma za rok 2020 (február 2020 - december 2020 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1393,97 EUR.

49. Čo sa týka obdobia január 2021 - december 2021, tak k tomu súd uvádza:

Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 12 mesiacov t.j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou 2003/88/ES priemerne o 8 hodín každý týždeň.

Za obdobie január 2021 až december 2021 predstavuje:

(i) fond pracovného času 2002,27 hodín;

(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 572,40 hodín;

(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 24 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 596,40 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 49,84 hodín (2598,67 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2021 až december 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 530,40 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 42 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 24 hodín.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Určená pohotovosť spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€) (€)

2021

1/2021	49,00	7,00	56,00	8,9394	3,1288	1,7879	153,3107	12,5152	165,8259
2/2021	30,96	30,96	8,9394	3,1288	1,7879	96,8673	0,0000	96,8673	

3/2021	70,00	70,00	8,9394	3,1288	1,7879	219,0153	0,0000	219,0153	
4/2021	63,00	63,00	9,4091	3,2932	1,8818	207,4707	0,0000	207,4707	
5/2021	43,93	7,00	50,93	9,0000	3,1500	1,8000	138,3795	12,6000	150,9795
6/2021	12,70	12,70	9,0424	3,1648	1,8085	40,1935	0,0000	40,1935	
7/2021	42,00	7,00	49,00	9,3394	3,2688	1,8679	137,2892	13,0752	150,3643
8/2021	42,00	7,00	49,00	9,3394	3,2688	1,8679	137,2892	13,0752	150,3643
9/2021	48,83	7,00	55,83	9,3394	3,2688	1,8679	159,6150	13,0752	172,6902
10/2021	49,00	49,00	9,3394	3,2688	1,8679	160,1707	0,0000	160,1707	
11/2021	46,65	46,65	9,7485	3,4120	1,9497	159,1686	0,0000	159,1686	
12/2021	32,33	7,00	39,33	9,3394	3,2688	1,8679	105,6800	13,0752	118,7551
Spolu	530,40	42,00	572,40	Náhrada za ujmu	1	714,45	€ 77,42	€ 1 791,87	€

Nemajetková ujma za rok 2021 (január 2021 - december 2021 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1791,87 EUR.

50. Čo sa týka obdobia január 2022 - december 2022, tak k tomu súd uvádza:

Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 12 mesiacov t.j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dni). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou 2003/88/ES priemerne o 8 hodín každý týždeň.

Za obdobie január 2022 až december 2022 vrátane predstavuje:

- (i) fond pracovného času predstavuje 1961 hodín;
- (ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 608,52 hodín;
- (iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 1,85 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 610,37 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 49,32 hodín (2571,37 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2022 až december 2022 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 600,52 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 8 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, v tomto období odpracoval v rozsahu 1,85 hodín.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Určená pohotovosť spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€) (€)

2022

1/2022	55,03	55,03	9,3394	3,2688	1,8679	179,8815	0,0000	179,8815
2/2022	32,00	32,00	9,3394	3,2688	1,8679	104,6013	0,0000	104,6013
3/2022	16,00	16,00	9,3394	3,2688	1,8679	52,3006	0,0000	52,3006
4/2022	54,83	54,83	9,3394	3,2688	1,8679	179,2278	0,0000	179,2278
5/2022	55,62	55,62	9,3394	3,2688	1,8679	181,8101	0,0000	181,8101
6/2022	45,65	45,65	9,3394	3,2688	1,8679	149,2203	0,0000	149,2203
7/2022	48,00	48,00	9,5636	3,3473	1,9127	160,6685	0,0000	160,6685

8/2022	54,52	54,52	9,5636	3,3473	1,9127	182,4926	0,0000	182,4926
9/2022	48,00	48,00	9,5636	3,3473	1,9127	160,6685	0,0000	160,6685
10/2022	56,00	56,00	9,5636	3,3473	1,9127	187,4466	0,0000	187,4466
11/2022	72,00	72,00	9,5636	3,3473	1,9127	241,0027	0,0000	241,0027
12/2022	62,87	8,00	70,87	9,9879	3,4958	1,9976	219,7787	15,9806
Spolu	600,52	8	608,52	Náhrada za ujmu	1	999,10	€	15,98 €
								2 015,08 €

Nemajetková ujma za rok 2022 (január 2022 - december 2022 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 2015,08 EUR.

51. Čo sa týka obdobia január 2023, t.j. od 1.1.2023 do 31.1.2023 vrátane, tak k tomu súd uvádza: Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 1 mesiac t.j. 31 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 10,33 zmenových služieb (31 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 247,92 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (10,33 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 1 mesiaca predstavuje 4,43 týždňov (31 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 247,92 a priemernom počte týždňov 4,43 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 55,96 hodín (247,92 hodín : 4,43 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou 2003/88/ES priemerne o 7,96 hodín každý týždeň. V mojom prípade za obdobie január 2023 (t.j. od 01.01.2023 do 31.01.2023 vrátane) predstavuje:

- (i) fond pracovného času predstavuje 160 hodín;
- (ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 48 hodín;
- (iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 23,75 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 71,75 hodín. Na uvedené časové obdobie január 2023 pripadá v priemere 4,43 pracovných týždňov, čo potom v mojom prípade znamená, že za uvedený časový úsek január 2023 dosiahol môj priemerný týždenný pracovný čas 52,31 hodín (231,75 hodín : 4,43 týždňov).

V období január 2023 (t.j. od 01.01.2023 do 31.01.2023 vrátane) som podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 48 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mi prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, pričom z 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mi prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu som neopracoval žiaden čas. Služobnú pohotovosť, ktorá mi bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, som v tomto období odpracoval v rozsahu 23,75 hodín

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Určená pohotovosť spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť) Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

	15%	30%	(hodín)	(€)	(€)	(€)	(€)	(€)
2023								
1/2023	48,00	48,00	10,1424	3,5498	2,0285	170,3923	0,0000	170,3923
Spolu	48,00	0,00	48,00	Náhrada za ujmu	170,39	€	0,00	€
								170,39 €

Nemajetková ujma za január 2023 (t.j. od 01.01.2023 do 31.01.2023 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 170,39 EUR.

52. Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch, za žalované obdobie február 2020 až január 2023 vrátane (t.j. od 01.02.2020 do 31.01.2023), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1713,45 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 5.371,31 Eur, ktorej zaplata sa žalobca v konaní domáhal a ktorú považoval súd za dostatočnú. Súd si osvojil tento spôsob výpočtu náhrady škody ako nemajetkovej ujmy a považoval ho za primeraný s poukazom na zásah do života žalobcu, jeho súkromia a tiež mal za to, že vypočítaná suma zodpovedá odmene, ktorú by dosiahol pokiaľ by sa pohotovosť započítavala do fondu pracovného času. Je potrebné zdôrazniť, že zo strany žalovaného neboli namietané jednotlivé vyčíslenia počtu hodín odpracovanej pracovnej pohotovosti za mesiac, hodinovú sadzbu, rozdiel percentuálny

v zmysle ustanovenia § 92 ods. 1 a 2 Zákona o HaZZ. Je to nemajetková ujma, ktorá sa odvíja od každého konkrétneho prípadu zvlášť a je vecou posúdenia a úvahy toho ktorého súdu. Mohla byť stanovená imaginárnou čiastkou, pričom žalobca si výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom najbližšie vypočítateľným v zmysle ustanovení zákona o HaZZ. Reálne vyčíslil sadzbu za služobnú pohotovosť, ktorú v žalovanom období vykonával a ktorá nebola vyplatená. Súd sa s takýmto vyčíslením stotožnil. Uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku konštatovaného porušenia práva. Jej výpočet je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je sumou neprimerane vysokou za obdobie, po ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu. Vzniknutú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaniu podľa názoru súdu by ako závažnú pocítoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení žalobcu. Súd poukazuje na judikatúru súdov Slovenskej republiky, pričom sa jedná o konania, kde na strane žalobcu vystupovali iní členovia Hasičského a záchranného zboru v obdobnom postavení ako žalobca a žalovaným bol ten istý žalovaný ako v konaní 13C/16/2023 s tým, že v týchto právoplatných rozhodnutiach Okresného súdu vo Zvolene a Krajského súdu v Banskej Bystrici bol posudzovaný predmetný nárok tak, ako v tomto prípade. Tu súd poukazuje na právoplatné rozsudky Okresného súdu Zvolen č.k. 17C/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16Co/36/2022, rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 19C/14/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16Co/46/2022, rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 17C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 14Co/34/2022, rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 18C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 17Co/59/2022.

53. Žalovaný ďalej vo svojich vyjadreniach namietal, že žalobca uvádzal, že požaduje náhradu škody za obdobie od februára 2020 do januára 2023, avšak na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a za toto obdobie nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, ani nikdy nepožiadaval o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam ako sú jeho služby plánované.

54. V tejto súvislosti súd rovnako ako žalobca poukazuje na rozhodnutia súdneho dvora, predovšetkým na rozsudok vo veci Günter Fuß C-429/09 zo dňa 25.11.2010. Jedná sa o rozhodnutie týkajúce sa pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb (pracovných zmien) stanovoval priemerne 54 hodín týždenne a zahŕňal 24 hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá mohla byť prerušená zásahovou činnosťou. Išlo o skutkovo a právne identickú vec aká bola predmetom tohto sporu. V prípade porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa vo verejnom sektore, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požadovali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku toho porušenia, by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňatí z ich dodržiavania. Vyžadovanie tejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku európskej únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Navyše už v minulosti bolo preukázané, že Slovenská republika bola stranou vo viacerých sporoch, kde si práve príslušníci HaZZ uplatňovali nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu neimplementácie smernice do zákona o HaZZ. Preto táto námietka neobstoí.

55. Žalovaný v rámci svojho písomného vyjadrenia vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu na konanie o nároku žalobcu. V predmetnej námietke uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej Smernice svoje sídlo. Keďže Ministerstvo vnútra SR ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, je príslušným na prejednanie a rozhodnutie vo veci Okresný súd Bratislava I.

56. Podľa ustanovenia § 19, písm. b/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

57. Podľa ustanovenia § 42 CSP ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu na konanie, súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú a preto v zmysle ustanovenia § 42 CSP na ňu neprihliadol, avšak v odôvodnení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí zdôvodnil, pre ktoré dôvody považoval námietku miestnej nepríslušnosti za nedôvodnú. Žalobca si voči žalovanému v konaní uplatnil nárok na náhradu škody, ktorú mu spôsobil žalovaný v dôsledku porušenia újinného práva prostredníctvom nedostatočnej transpozície smernice EÚ č. 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 do slovenského právneho poriadku. Nedostatočná transpozícia smernice má za následok nerešpektovanie unijného práva žalobcu Slovenskou republikou na maximálny priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas vrátane nadčasov, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Unijné právo spája s touto skutočnosťou nárok na jej náhradu, ktorý je možné uplatňovať pred súdom členského štátu EÚ. Zo žaloby je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti s výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti v posudzovanom období bola Krupina, ktorá je mestom, nachádzajúcim sa v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy. Preto s poukazom na § 19, písm. b/ CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu na konanie daná.

59. Súd sa tiež zaoberal aj otázkou právomocí vo veci konať a rozhodnúť. Pri posúdení tejto otázky dospel rovnako k záveru, že jeho právomoc konať o predmetnom nároku je daná, nakoľko neexistuje žiaden iný orgán, v kompetencii ktorého by bolo rozhodnúť o práve žalobcu na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ. Z článku 46 ods. 1 Ústavy SR vyplýva, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Žalobca v konaní podal žalobu o náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy voči štátu. Niet žiadneho iného orgánu, ktorý by mal právomoc okrem súdu o tomto nároku rozhodnúť. S poukazom na uvedené je potom zrejmé, že tunajší súd má právomoc a rovnako je aj vecne a miestne príslušným súdom na konanie v posudzovanom spore.

60. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je v celom rozsahu dôvodný a žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Žalobcovi priznal plnú sumu, ktorú požadoval titulom náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že spôsob a výška určenia sa súdu javili ako spravodlivé a najbližšie k vyčísleniu náhrady za služobnú pohotovosť vykonávanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času, v tom ktorom kalendárnom roku.

61. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zameril len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

62. O trovách konania bolo rozhodnuté s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP, keďže žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný a preto žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodovať súdny úradník s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a/ sa týkajú procesných podmienok,
- b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).